

SMLUVNÍ PŘEPRAVNÍ PODMÍNKY INTEGROVANÉHO DOPRAVNÍHO SYSTÉMU LIBERECKÉHO KRAJE (SPP IDOL)

OBSAH DOKUMENTU:

1. Úvodní ustanovení	2
2. Zkratky a základní pojmy	2
3. Vznik a plnění přepravní smlouvy, druhy jízdních dokladů IDOL	4
4. Bezkontaktní čipová karta Opuscard	5
5. Placení jízdného a přírážek, prodej jízdních dokladů	7
6. Odbavení cestujících se zakoupenou přestupní jízdenkou nebo kupónem na BČK	10
7. Přeprava ručních zavazadel, spoluzavazadel, jízdních kol	11
8. Přeprava osob s omezenou schopností pohybu a orientace a přeprava osob na vozíku pro invalidy	13
9. Přeprava živých zvířat	13
10. Vztahy mezi dopravci zapojenými v IDOL a cestujícími	13
11. Pověřená osoba, přepravní kontrola	15
12. Práva z přepravní smlouvy o přepravě osob	17
13. Nefunkčnost a reklamace karty, ztráta a zcizení karty	18
14. Závěrečná ustanovení	20
Dodatek k SPP IDOL pro linky MHD ČESKÁ LÍPA dopravce BusLine a.s., Na Rovinkách 211, 513 25 Semily	21
Dodatek k SPP IDOL pro linky MHD TURNOV dopravce BusLine a.s., Na Rovinkách 211, 513 25 Semily	25
Dodatek k SPP IDOL pro linky MHD LIBEREC a MHD JABLONEC NAD NISOU dopravce Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s., Mrštíkova 3, 461 71 Liberec III	26

PŘEHLED ZMĚN V DOKUMENTU:

	platí od	mění se	mění se str.
Nový dodatek k SPP IDOL pro MHD Česká Lípa	1.3.2016	celý dodatek	21-24
Změna názvu dopravce (nově Die Länderbahn)	12.6.2016	čl. 4.17.,4.18.	7

Změny k poslednímu termínu uvedenému v přehledu jsou vyznačeny čarou na pravém okraji textu.

1. Úvodní ustanovení

- 1.1. Na základě zákona č.111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů a dle vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č.175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční dopravu (dále jen „Přepravní řád“) vyhláší dopravce IDOL Smluvní přepravní podmínky IDOL pro veřejnou osobní přepravu (dále jen SPP IDOL).
- 1.2. Tyto Smluvní přepravní podmínky Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje (SPP IDOL) jsou platné od 13. 12. 2015.
- 1.3. Koordinátorem Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje je KORID LK, spol. s r.o., IČ 27267351, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 461 80, tel.: 774 485 021, e-mail: info@korid.cz.
- 1.4. SPP IDOL jsou vydány na základě dohody objednatelů hromadné dopravy osob v Libereckém kraji, dopravců a koordinátora Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje.
- 1.5. Smluvní přepravní podmínky IDOL vyhláší dopravní společnosti provozující veřejnou linkovou osobní vnitrostátní silniční dopravu a železniční osobní vnitrostátní dopravu na území Libereckého kraje. Seznam společností je uveden v Příloze číslo 1 SPP IDOL.
- 1.6. SPP IDOL platí pro přepravu osob, jejich zavazadel a živých zvířat ve veřejné silniční osobní dopravě a ve veřejné drážní osobní dopravě provozované v rámci IDOL zúčastněnými dopravci a stanovují podmínky pro vznik přepravní smlouvy, podmínky přepravy, práva, povinnosti a odpovědnost cestujících a dopravců zapojených v IDOL.
- 1.7. Bližší způsob a postup při uplatňování cen a určených podmínek stanovuje Tarif integrovaného dopravního systému Libereckého kraje (dále jen Tarif IDOL).
- 1.8. Cestující se uzavřením přepravní smlouvy zavazuje dodržovat podmínky Přepravního řádu, SPP IDOL a Tarifu IDOL, které jsou pro přepravu a odbavení cestujícího použity pouze v případech, kdy jsou nástupní a cílová stanice a všechny použité spoje v úsecích, ve kterých je cestující využit, zařazeny v systému IDOL. Při použití přepravy vlakem platí v některých případech rovněž smluvní přepravní podmínky a tarify železničních dopravců. Případy použití smluvních přepravních podmínek a tarifů železničních dopravců jsou uvedeny v jednotlivých článcích těchto smluvních přepravních podmínek.
- 1.9. V případech, kdy nástupní a cílová stanice a všechny použité spoje v úsecích, ve kterých je cestující využit, nejsou zařazeny v systému IDOL, platí přepravní podmínky a tarif vyhlášený dopravcem.
- 1.10. Při použití spojů MHD platí rovněž Dodatky k SPP IDOL pro jednotlivé systémy MHD.

2. Zkratky a základní pojmy

- 2.1. **IDOL** - Integrovaný dopravní systém Libereckého kraje.
- 2.2. **SPP** – Smluvní přepravní podmínky.
- 2.3. **Koordinátor** – Koordinátorem Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje (IDOL) je KORID LK, spol. s r.o., IČ 27267351, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 461 80, tel.: 774 485 021, e-mail: info@korid.cz.
- 2.4. **BČK** – Bezkontaktní čipová karta, v rámci IDOL je využívána BČK s názvem Opuscard.
- 2.5. **CP** – **Customer profile** – profil zákazníka nahraný na BČK.

- 2.6. Kmenový dopravce** - je pro cestujícího subjektem, jenž s držitelem BČK řeší všechny případné komplikace, které mohou v průběhu životního cyklu BČK nastat. Kmenový dopravce je zároveň vydavatelem elektronického peněžního prostředku.
- 2.7. Veřejná drážní osobní doprava** - činnost dopravce spočívající v pravidelné přepravě osob, zavazadel, věcí a zvířat vozidly na dráze celostátní, regionální, dráze tramvajové, trolejbusové, lanové, jakož i v metru a na jiné dráze speciální, která slouží k zabezpečení dopravní obslužnosti obce.
- 2.8. Veřejná silniční osobní doprava** - činnost dopravce spočívající v pravidelné přepravě osob, zavazadel, věcí a zvířat vozidly ve veřejné linkové dopravě včetně městské autobusové dopravy.
- 2.9. MHD - městská hromadná doprava** - veřejná silniční osobní doprava, je-li doprava uskutečňována pro poskytování obecných přepravních potřeb na území města, případně jeho příměstských oblastí; přehled linek MHD zařazených do IDOL je v příloze SPP (dále mohou být do IDOL zařazeny i jiné krátkodobé nebo výlukové linky, zařazení těchto linek do IDOL je uvedeno na jízdním řádu).
- 2.10. PAD - příměstská autobusová doprava** - veřejná silniční osobní doprava kromě MHD; přehled linek PAD zařazených do IDOL je v příloze SPP (dále mohou být do IDOL zařazeny i jiné krátkodobé nebo výlukové linky, zařazení těchto linek do IDOL je uvedeno na jízdním řádu).
- 2.11. Vozidlo** - ve veřejné drážní osobní dopravě drážní vozidlo určené pro přepravu osob a ve veřejné silniční osobní dopravě autobus.
- 2.12. Tarifní zóna** - množina stanic a zastávek veřejné dopravy rozhodná pro stanovení jízdného.
- 2.13. DSOJ - Dopravní sdružení obcí Jablonecka** - skupina zón, která zahrnuje zóny Jablonec nad Nisou, Bedřichov, Janov nad Nisou, Janov nad Nisou- Hrabětice, Lučany nad Nisou, Lučany nad Nisou- Horní Maxov, Nová Ves nad Nisou, Rychnov u Jablonce nad Nisou
- 2.14. Zóna s MHD** - zóna obsluhovaná MHD; zóny s MHD jsou Liberec, Česká Lípa, Turnov a všechny zóny v DSOJ
- 2.15. Nadzóna** (kontrolní nadzóna) - množina zón sloužící pro kontrolu povolené cesty.
- 2.16. Osobní údaje** - jméno, příjmení, rodné číslo nebo datum narození a adresa, uvedené v osobním dokladu cestujícího vydaném příslušným správním úřadem.
- 2.17. Pověřená osoba** - řidič vozidla, zaměstnanec dopravce ve stejnokroji a dále osoba vybavená kontrolním průkazem, či kontrolním odznakem koordinátora nebo dopravce, nebo pověřený zaměstnanec dopravce podle SPP dopravce
- 2.18. Přírážka** - částka, která se vybírá za porušení přepravních podmínek stanovených Přepravním řádem z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví cestujících nebo jiných osob, bezpečnosti a plynulosti veřejné osobní dopravy a z hlediska zajištění řádné, klidné a pohodlné přepravy.
- 2.19. Přírážka k jízdnému** - částka, která se vybírá k jízdnému dle Zákona o dráhách nebo Zákona o silniční dopravě, neprokáže-li se cestující na výzvu pověřené osoby platným jízdním dokladem.
- 2.20. Manipulační přírážka** - přírážka, kterou železniční dopravci vybírají od cestujícího za porušení přepravních podmínek tím, že nevyužil možnost zakoupení jízdenky, doplatku, v obsazené stanici, či v jízdenkovém automatu ve vlaku a o zaplacení se přihlásil bezodkladně po nástupu do vlaku u pověřené osoby.
- 2.21. Manipulační poplatek** - poplatek, který držitel hradí v souvislosti s manipulací s BČK.
- 2.22. Ruční zavazadlo** - zavazadlo definované SPP, je přepravované bezplatně.
- 2.23. Spoluzavazadlo** - zavazadlo, která neodpovídají definici ručního zavazadla dle SPP, jeho přeprava je zpoplatněna.

2.24. Obsazená stanice - železniční stanice, ve které je zřízena výdejna jízdních (přepravních) dokladů IDOL, pokud není u použitého vlaku uzavřena nebo nebyl povolen nástup do vlaku bez jízdních (přepravních) dokladů.

2.25. Neobsazená stanice - železniční stanice, ve které není zřízena výdejna jízdních (přepravních) dokladů IDOL nebo je u použitého vlaku uzavřena, případně byl povolen nástup do vlaku bez jízdních (přepravních) dokladů.

3. Vznik a plnění přepravní smlouvy, druhy jízdních dokladů IDOL

3.1. Základní pravidla definuje Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou a silniční osobní dopravu (zejména § 3, odst. 1, 2, 3, 4, 5 a § 46, odst. 1, 2 a 3).

3.2. Nosičem jízdního dokladu IDOL může být:

- a) papírová jízdenka;
- b) BČK definovaná v části 4 těchto SPP IDOL;
- c) Města mohou v zónách s MHD vyhlásit další nosiče jízdního dokladu (např. SMS jízdenka, datová jízdenka atp.), které jsou platné pouze na linkách MHD v příslušné zóně.

3.3. Integrovaný jízdní doklad je doklad umožňující cestujícím v rámci časové a zónové platnosti využít ke svým cestám všechny spoje zahrnuté do IDOL (přehled spojů je v příloze SPP) a mezi těmito spoji libovolně přestupovat. Integrovaný jízdní doklad je nahrán na BČK (výjimkou je doklad pro zavazadlo/jízdní kolo).

3.4. Při zakoupení jízdního dokladu prostřednictvím BČK nebo při nahrání jízdního dokladu do BČK cestující obdrží také papírový doklad o zaplacení (při samoobslužném odbavení ve vozidlech MHD Liberec na základě volby cestujícího), který slouží jako doklad o zaplacení nebo jako doklad pro případnou reklamaci. **Jízdním dokladem je pouze doklad nahraný na BČK, kterým se cestující při případné kontrole musí prokázat.**

3.5. Papírový doklad o zaplacení vydaný při zakoupení jízdního dokladu na BČK musí obsahovat:

- a) text „Příjmový doklad IDOL“;
- b) název, adresu, IČ a DIČ dopravce, který vydal jízdní doklad;
- c) místo prodeje (číslo linky, spoje nebo vlaku nebo označení předprodejního místa);
- d) datum a čas prodeje;
- e) časová platnost jízdního dokladu (datum a čas začátku a konce platnosti jízdního dokladu);
- f) relační platnost jízdního dokladu, tj. název a číslo výchozí a cílové zóny (pokud jízdní doklad neplatí pro všechny zóny IDOL) anebo text „Platnost: všechny zóny IDOL“ (v případě jízdního dokladu platného pro všechny zóny IDOL);
- g) název tarifu;
- h) cena v Kč včetně DPH, sazba DPH;
- i) logické a fyzické číslo BČK;
- j) zůstatek EP na BČK (pouze v případě platby z EP).

3.6. Neintegrováný papírový jízdní doklad je doklad nepřestupní (mezi dopravci i v rámci dopravce), nestanoví-li Tarif IDOL a SPP IDOL nebo Rada města v Tarifu platném pro zóny s MHD jinak.

3.7. Města mohou v Tarifu platném pro jednotlivé zóny s MHD vyhlásit jednozónové neintegrováné papírové jízdenky pro jednotlivou jízdu, které vydává dopravce provozující MHD v dané zóně a které jsou v rámci MHD přestupní dle podmínek vyhlášených městem.

- 3.8.** Papírový jízdní doklad IDOL musí obsahovat minimálně tyto údaje:
- text „Jízdní doklad IDOL“;
 - název, adresu, IČ a DIČ dopravce, který vydal jízdní doklad;
 - místo prodeje (číslo linky, spoje nebo vlaku nebo označení předprodejního místa);
 - datum a čas prodeje;
 - časová platnost jízdního dokladu (datum a čas začátku a konce platnosti jízdního dokladu), pokud je jízdní doklad časově omezen;
 - relační platnost jízdního dokladu, tj. název a číslo výchozí a cílové zóny (pokud jízdní doklad neplatí pro všechny zóny IDOL) anebo text „Platnost: všechny zóny IDOL“ (v případě jízdního dokladu platného pro všechny zóny IDOL);
 - přestupnost - text „nepřestupní“ (pouze v případě jízdního dokladu platného pouze pro daný spoj), případně text, ve kterých spojkách je daný doklad přestupní ;
 - název tarifu;
 - cena v Kč včetně DPH, sazba DPH;
 - logické a fyzické číslo BČK (pouze v případě platby z EP);
 - zůstatek EP na BČK (pouze v případě platby z EP).

3.9. Jízdní doklad pro jednotlivou jízdu opravňuje držitele k jedné jízdě.

3.10. Časový kupón je integrovaný jízdní doklad, který držitele opravňuje k opakovanému cestování (počet jízd není omezen) v období časové platnosti dokladu.

3.11. Jednozónový jízdní doklad umožňuje cestovat v rámci jedné zóny.

3.12. Relační jízdní doklad umožňuje cestovat po zvolené relaci, která je určena dvěma zónami (nástupní a cílovou zónou). Relační jízdní doklad pro jednotlivou jízdu umožňuje jednu jízdu ve směru jízdy z nástupní do cílové zóny. Relační časový kupón umožňuje libovolné cestování mezi nástupní a cílovou zónou v obou směrech.

3.13. Někteří dopravci mohou umožňovat i platby bankovní kartou, SMS nebo jiným bezhotovostním způsobem za jimi vyhlášených podmínek. Způsob úhrady ceny jízdního dokladu nemá vliv na platnost a druh jízdního dokladu dle čl. 3.3. a 3.6. SPP IDOL.

3.14. V systému IDOL mohou být zapojeni i dopravci, v jejichž linkách a spojkách je možno použít jízdní doklady IDOL s uplatněním podmínek uvedených v těchto SPP IDOL a Tarifu IDOL, ale kteří jízdní doklady systému IDOL sami nevydávají. Pro odbavení cestujících bez předem zakoupených jízdních dokladů IDOL se u těchto dopravců uplatňují přepravní podmínky a tarif vyhlášený dopravcem.

3.15. Použití a platnost jednotlivých druhů jízdních dokladů se řídí Tarifem IDOL.

4. Bezkontaktní čipová karta Opuscard

4.1. Bezkontaktní čipová karta Opuscard (dále jen BČK) – čipová karta na platformě MIFARE® vydávaná Libereckým krajem na určenou dobu platnosti, která je uvedena na lícové straně karty.

4.2. Podmínky pořízení a používání BČK určuje její vydavatel v Podmínkách pro vydávání a užívání karty, které jsou v aktuální verzi k dispozici na všech kontaktních místech a na www.opuscard.cz.

4.3. Držitele osobní Opuscard si musí zvolit při vyplnění žádosti/smlouvy o vydání a užívání elektronického peněžního prostředku svého kmenového dopravce. U anonymních karet je kmenový dopravce nastaven automaticky dle místa prodeje.

4.4. Vzory vzhledů BČK jsou v Příloze SPP IDOL.

- 4.5.** BČK slouží u všech dopravců IDOL jako:
- nosič elektronických peněžních prostředků – „elektronická peněženka“ (dále jen EP);
 - nosič integrovaného jízdního dokladu.
- 4.6.** Varianty BČK Opuscard:
- Osobní BČK** je vydána konkrétnímu držiteli, je opatřena fotografií držitele, jménem a příjmením držitele a logickým číslem karty. Držitel osobní Opuscard si může zakoupit všechny druhy jízdních dokladů IDOL (za podmínek dle SPP a Tarifu IDOL).
 - Anonymní (přenosná) BČK** není vydána konkrétnímu držiteli, je opatřena pouze logickým číslem karty. Na anonymní BČK není možné zakoupit integrovanou jízdenku s platností delší než jeden den, nestanoví-li Rada města v Tarifu platném pro zóny s MHD jinak.
- 4.7.** Osobní i anonymní BČK je nosičem jízdního dokladu pouze pro jednu osobu. Toto omezení neplatí pro skupinové jízdní doklady.
- 4.8.** Na osobní i anonymní BČK může být současně nahrána nejvýše jedna integrovaná jízdenka pro jednotlivou jízdu nebo 24hodinová jízdenka a nejvýše čtyři časové předplatní kupóny.
- 4.9.** Držitel BČK může provést úhradu jízdného za maximálně 5 spolucestujících prostřednictvím elektronické peněženky na BČK, těmto spolucestujícím bude ze zařízení ve vozidle vydán nepřestupný papírový neintegrováný „Jízdní doklad IDOL“ (jízdenka se nenahrává na kartu, pouze se platí z elektronické peněženky na BČK).
- 4.10.** Na BČK lze nahrát pouze taková jízdenka, jejíž platnost není delší než platnost BČK. Zkrácení platnosti jízdenky z důvodu kratší platnosti karty není možné.
- 4.11.** Na BČK lze nahrát časovou jízdenku pouze dle platného CP. Na BČK mohou být dva profily zákazníka - CP1 a CP2 podle následující tabulky povolených kombinací:

CP1	CP2								
	student 15-26	důchodce	invalidní důchodce	zaměstnanec	žák - 15	držitel "ZLATÉ JÁNSKÉHO PLAKETY"	rodinný příslušník zaměstnance	držitel ZTP	držitel ZTP/P
	(3)	(4)	(5)	(9)	(19)	(48)	(49)	(53)	(54)
dospělý 15+	(1)	•	•	•	•	•	•	•	•
dítě 6-15	(2)				•		•	•	•
osoba 65+	(50)		•	•	•	•	•	•	•
osoba 70+	(51)		•	•	•	•	•	•	•
osoba 80+	(52)		•	•	•	•	•	•	•
přenosný	(63)								

- 4.12.** Anonymní BČK má na kartě nastaven CP1 „přenosný“. Při vydání karty je na osobní BČK je dle data narození automaticky nastaven CP1 „dítě 6-15“ nebo CP1 „dospělý 15+“. Profil „dospělý“ (u karty vydané pro dítě po dosažení 15 let) anebo profily osoba 65+, 70+ nebo 80+ (po dosažení odpovídajícího věku) budou bezplatně nahrány na požádání na libovolném kontaktním místě.
- 4.13.** Podmínkou nahrání jednotlivých CP2 je splnění podmínek a prokázání nároku pro příslušnou slevu dle Tarifu.
- 4.14.** V případě změny jména držitele osobní BČK je kupón nahrán na BČK, který byl platný v okamžiku změny jména, platný až do konce své platnosti za podmínky, že držitel BČK předloží při kontrole jízdních dokladů kromě BČK také úřední doklad o změně jména.

- 4.15.** Výše finančních prostředků v elektronické peněžence na kartě nesmí překročit limit 3000,-Kč.
- 4.16.** Při platbě jednotlivého jízdného pomocí „elektronické peněženky“ BČK se jedná o bezhotovostní platbu a z tohoto důvodu může být cena zaokrouhlena na desetihaléře.
- 4.17.** V předprodejních místech dopravců lze na kartu vložit libovolnou částku (do výše limitu). Na kontaktních místech dopravců PAD lze vkládat částky v násobcích 10 Kč, na kontaktním místě dopravce Die Länderbahn je minimální vklad 100 Kč.
- 4.18.** Ve vozidlech se vkládání peněz na kartu (vždy do výše limitu) řídí následujícími pravidly:
- V PAD - u řidičů lze na kartu vložit částku v násobcích 10 Kč, minimálně však 50 Kč.
 - V MHD Turnov a Jablonec n.N. – u řidičů lze na kartu vložit částku v násobcích 100 Kč, maximálně však 500 Kč. Cestující je povinen dát řidiči přesnou částku.
 - V MHD Česká Lípa a Liberec u řidičů na kartu peníze vkládat nelze.
 - ve vlacích dopravce České dráhy - pouze v jízdenkových automatech ve vozidlech (jsou-li jimi vybavena), hotovost lze vkládat pouze mincemi;
 - ve vlacích dopravce Die Länderbahn – lze vložit libovolnou částku, minimálně 100 Kč.
- 4.19.** V zájmu ochrany držitelů BČK a EP je při zpětné výměně elektronických peněz z EP na hotovost ověřena totožnost držitele a evidováno logické číslo BČK, v případě výměny z anonymní BČK jsou evidovány osobní údaje (jméno, příjmení a datum narození).

5. Placení jízdného a přírůžek, prodej jízdních dokladů

- 5.1.** Základní pravidla definuje Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou a silniční osobní dopravu.
- 5.2.** V PAD a v MHD je cestující povinen zaplatit jízdné před zahájením jízdy, nejpozději neprodleně po nastoupení do vozidla. V železniční dopravě se jízdní doklady prodávají ve vyjmenovaných osobních pokladnách železničních stanic, v jízdenkových automatech ve vozidlech (jsou-li jimi vybavena) nebo u pověřených osob dopravce ve vlaku.
- 5.3.** Předprodej jízdenek pro jednotlivou jízdu dle tarifu IDOL (papírových jízdenek i jízdenek na BČK), jednodenních a 24hodinových jízdenek se neprovádí. Všechny tyto jízdní doklady platí od okamžiku zakoupení.
- 5.4.** Při nákupu jízdního dokladu ve vozidle od pověřené osoby hotovostí je cestující povinen zaplatit odpočítanými mincemi nebo bankovkami v hodnotě přiměřené ceně požadované jízdenky.
- 5.5.** Při nákupu jízdenky za zlevněné jízdné je cestující povinen bez vyzvání předložit průkaz na slevu (nebo doložit nárok na slevu) podle Tarifu.
- 5.6.** Cestující je povinen odebrat si od pověřené osoby provádějící odbavení nebo z odbavovacího zařízení vytisknutý doklad, případně si tento doklad vyžádat. V MHD Liberec je doklad vydáván na základě volby cestujícího (podrobně viz Dodatek k SPP pro MHD Liberec).
- 5.7.** Po nákupu jízdního dokladu je cestující povinen se ihned přesvědčit na dokladu vytisknutém z odbavovacího zařízení, že mu byl vydán jízdní doklad podle jeho požadavku. Pokud doklad neodpovídá požadavku cestujícího, je cestující povinen řešit neshodu ihned s pověřenou osobou, která prováděla odbavení.

5.8. Pokud cestující nastoupil do vozidla a začal uplatňovat své právo k přepravě vyplývající z jízdního dokladu, nesmí jízdní doklad postoupit jiné osobě.

5.9. **Neintegrovanou papírovou jízdenku pro jednotlivou jízdu** je možné zakoupit:

- a) v PAD - v autobuse u řidiče, jedná se o nepřestupní doklad platný pouze na spoj, ve kterém byl zakoupen;
- b) v MHD Česká Lípa a Turnov - u řidiče ve vozidle, platnost dokladu se řídí Tarifem vyhlášeným Radou města pro příslušnou zónu s MHD;
- c) v MHD Jablonec nad Nisou - v předprodejích dopravce provozujícího MHD v dané zóně a u jeho smluvních partnerů, v prodejních mincovních automatech a u řidiče ve vozidle, platnost dokladu se řídí Tarifem vyhlášeným Radou města pro příslušnou zónu s MHD;
- d) v MHD Liberec - v předprodejích dopravce provozujícího MHD v dané zóně a u jeho smluvních partnerů, v prodejních automatech a v doplňkovém prodeji u řidiče ve vozidle; platnost jednozónového dokladu se řídí Tarifem vyhlášeným Radou města pro příslušnou zónu s MHD, ve které byla jízdenka označena; platnost relačních dokladů IDOL se řídí tarifem IDOL, papírová relační jízdenka platí pouze na spoj, ve kterém byla označena;
- e) u vlakových dopravců - v obsazené stanici v osobní pokladně, ve vozidle u průvodčího nebo z jízdenkového automatu (je-li jím vozidlo vybaveno). Jedná se o nepřestupní jízdní doklad, který platí jen ve spoji, ve kterém byl zakoupen, resp. v případě zakoupení v železniční stanici platí jen ve spoji, ve kterém byl poprvé označen průvodčím při kontrole jízdních dokladů. Spojem se v tomto případě rozumí jeden vlak podle jízdního řádu anebo přímý vůz uvedený v jízdním řádu.

5.10. **Neintegrováný papírový doklad pro zavazadlo/jízdní kolo** na spoj dle Tarifu IDOL je možné zakoupit:

- a) v PAD - pouze v autobuse u řidiče - jedná se o nepřestupný doklad platný pouze pro spoj, ve kterém byl zakoupen (doklad nelze zakoupit pro cesty v rámci zón s MHD, kde není takový doklad pro zavazadlo Radou města vyhlášen);
- b) v MHD - pouze v zónách s MHD, kde rady měst takový jednozónový jízdní doklad pro zavazadlo/jízdní kolo vyhlásily;
- c) u vlakových dopravců - v obsazené stanici železničního dopravce v osobní pokladně, ve vlaku u pověřené osoby nebo z jízdenkového automatu, je-li jím vlak vybaven. Jedná se o nepřestupní jízdní doklad, který platí jen ve spoji, ve kterém byl zakoupen, resp. v případě zakoupení v železniční stanici platí jen ve spoji, ve kterém byl poprvé označen průvodčím při kontrole jízdních dokladů. Spojem se v tomto případě rozumí buď jeden vlak podle jízdního řádu anebo přímý vůz uvedený v jízdním řádu.

5.11. **Integrovaný jednodenní papírový doklad pro zavazadlo/jízdní kolo** je možné zakoupit:

- a) v PAD - v autobuse u řidiče a na předprodejních místech autobusových dopravců zahrnutých v IDOL;
- b) v MHD - na předprodejních místech dopravců provozujících MHD v daných zónách s MHD;
- c) u vlakových dopravců - v obsazené stanici vlakového dopravce v osobní pokladně (seznam stanic je přílohou SPP IDOL), ve vlaku u pověřené osoby nebo v jízdenkovém automatu, je-li jím vlak vybaven.

5.12. Časový kupón IDOL pro libovolné zóny/relace (kromě jednozónových kupónů pro zóny s MHD) lze zakoupit:

- a) v předprodeji v osobních pokladnách železničních stanic (seznam stanic je přílohou SPP IDOL), ve vlaku u pověřené osoby nebo v jízdenkovém automatu (kromě 90, 365 denních a ročních kuponů) až 30 dnů před zvoleným prvním dnem platnosti;
- b) v předprodejních místech autobusových dopravců až 30 dnů před zvoleným prvním dnem platnosti;
- c) v předprodejních místech dopravců provozujících městskou hromadnou dopravu kromě DPMLJ, a.s. až 30 dnů před zvoleným prvním dnem platnosti;
- d) v předprodejních míst DPMLJ, a.s. a jeho smluvních partnerů, kde lze koupit pouze jednozónové kupóny pro příslušnou zónu a relační kupóny pro relace Liberec – Jablonec n.N. nebo Liberec – Bedřichov, a to kdykoliv v průběhu kalendářního roku, v němž je první den platnosti; termín předprodeje na následující rok je zveřejněn v návaznosti na vyhlášení tarifu radou města;
- e) u řidiče v autobuse PAD (kromě 365 denních a ročních kuponů), v tomto případě je možný pouze prodej kupónu ze zóny, ve které se vozidlo právě nachází a s prvním dnem platnosti v den nákupu.

5.13. Jednozónové časové kupóny pro zóny s MHD s platností delší než 1 den (případně 24hodin) se prodávají pouze na předprodejních místech dopravce provozujícího MHD v příslušné zóně a u jeho smluvních partnerů.

5.14. Integrovanou jízdenku IDOL pro jednotlivou jízdu na BČK je možné zakoupit v těchto místech (podrobné podmínky viz následující články SPP IDOL):

- a) v PAD - v autobuse u řidiče (ze zóny, ve které se vozidlo právě nachází) a na předprodejních místech autobusových dopravců zahrnutých v IDOL (platí od okamžiku zakoupení);
- b) v MHD – ve vozidlech a na předprodejních místech dopravců provozujících MHD v daných zónách s MHD;
- c) u vlakových dopravců – v osobních pokladnách železničních stanic (seznam stanic je přílohou SPP IDOL), ve vlaku v jízdenkovém automatu nebo u pověřené osoby.

5.15. V MHD Česká Lípa, Jablonec n.N. a Liberec si cestující po nástupu do vozidla může zakoupit integrovaný jízdní doklad pouze pro úsek jízdy v zónách ležících v síti MHD, ve které do vozidla nastoupil. Při přestupu na vlak nebo příměstský autobus se cestující musí odbavit další jízdenkou dle Tarifu IDOL. V případě, že při odbavení na železnici nebo v příměstském autobuse má cestující na BČK platnou jednozónovou jízdenku s nejkratší časovou platností, bude mu výše jízdného snížena o částku zaplacenou za jednozónovou jízdenku, kterou má na BČK. Toto ustanovení neplatí pro odbavení na relaci Liberec – Bedřichov v MHD nebo Liberec – Jablonec n.N. Ke snížení výše jízdného dojde pouze v případě, že je druh jízdného v MHD a na následující relaci stejný - tj. pouze v kombinacích zlevněné a dítě nebo základní jízdné a osoba 15+. Pokud je cena návazné jízdenky nižší než cena jízdenky na MHD, záporný rozdíl ceny se neuplatní.

5.16. V některých vlacích dopravce České dráhy, a.s. je zaveden samoobslužný způsob odbavení. Tato skutečnost je zveřejněna příslušným symbolem v jízdním řádu, cestující bez jízdního dokladu si při nástupu do těchto vlaků musí zakoupit jízdní doklad v prodejním automatu. Podrobnosti jsou uvedeny ve smluvních přepravních podmínkách dopravce a v pokynech na vývěskách ve stanicích a ve vozidlech.

5.17. Ve vlacích dopravce České dráhy, a.s. bez samoobslužného způsobu odbavení platí následující postup:

- a) Po nástupu v neobsazené stanici si cestující bez jízdního dokladu zakoupí jízdní doklad v prodejním automatu (je-li jím vozidlo vybaveno). Není-li ve vozidle automat nebo odbavení v automatu není možné, bude cestující odbaven bez manipulační přírážky při prvním odbavení, pokud se o zaplacení přihlásí bezodkladně po nástupu u pověřené osoby dopravce nejpozději v okamžiku, kdy bude vyzván k předložení jízdních dokladů.
- b) Po nástupu v obsazené stanici si cestující ve vlaku zakoupí jízdenku nebo doplatek s manipulační přírážkou stanovenou železničním dopravcem, pokud se o zaplacení přihlásí bezodkladně po nástupu u pověřené osoby dopravce dříve, než jí bude vyzván k předložení jízdních dokladů.
- c) V případě nesplnění výše uvedených podmínek bude cestující odbaven dle smluvních přepravních podmínek a tarifu železničního dopravce a k jízdnému železničního dopravce bude za každého cestujícího účtována přírážka k jízdnému dle SPP dopravce.

6. Odbavení cestujících se zakoupenou přestupní jízdenkou nebo kupónem na BČK

6.1. Cestující, který má na BČK nahrany integrovaný jízdní doklad (časový kupón nebo přestupní jízdenku), je povinen se při každém nástupu do vozidla nebo přestupu odbavit (provést tzv. check-in) následovně:

- a) ve veřejné linkové autobusové dopravě provádí odbavení řidič, cestující je povinen nahlásit přestupní stanici, kde bude ze spoje vystupovat;
- b) ve vlaku vybaveném validátorem je cestující při nástupu provést check-in přiložením karty k validátoru, při kontrole pověřenou osobou provede odbavení pověřená osoba;
- c) v MHD je cestující povinen přiložit BČK k odbavovacímu zařízení a vyčkat na potvrzení provedení check-in zařízením tónem a textem na displeji (před přiložením karty na samoobslužném zařízení cestující neprovádí žádnou volbu na displeji a přesvědčí se, zda není nějaká volba již provedena – všechna „tlačítka“ musejí mít stejnou barvu). Tato povinnost se nevztahuje na držitele jednozónových časových kupónů pro zónu Liberec (i když by na kartě kromě tohoto kupónu měli i jiný souběžně platný jízdní doklad) v době a v zastávkách, kdy je nástup všemi dveřmi vozidla.

6.2. Za neprovedení check-in je pověřená osoba oprávněna uložit cestujícímu přírážku k jízdnému dle Tarifu IDOL - Ceník přírážek a manipulačních poplatků v IDOL.

6.3. Při odbavení s jízdním dokladem za zlevněné jízdné je cestující povinen prokázat bez vyzvání nárok na slevu (s výjimkou dle bodu 6.4 SPP).

6.4. Při odbavení s předplatním žákovským a studentským zlevněným jednozónovým kuponem pro zónu s MHD nebo s časovým kupónem pro relaci Liberec – Jablonec n.N. (nebo opačně) u všech dopravců zahrnutých v IDOL cestující není povinen prokázat nárok na toto zlevněné jízdné. Nárok na toto jízdné prokazuje žák/student při žádosti o nahrání příslušného CP na kartu.

7. Přeprava ručních zavazadel, spoluzavazadel, jízdních kol

7.1. Základní pravidla definuje Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou a silniční osobní dopravu.

7.2. Přeprava ve vlacích se provádí dle smluvních přepravních podmínek a tarifů železničních dopravců, které mohou být odlišné od následujících ustanovení SPP IDOL.

7.3. Cestující může vzít s sebou k přepravě zavazadla, která vzhledem k jejich rozměru, délce nebo hmotnosti lze rychle a bez obtíží naložit a umístit ve vozidle nebo v prostoru pro zavazadla, a to za předpokladu, že neohrožují bezpečnost přepravy, nejsou ostatním cestujícím na obtíž a nejedná se o věci vyloučené z přepravy.

7.4. V PAD je cestující je povinen zavazadla, jejichž hodnota je vyšší než 5000 Kč, nahlásit řidiči.

7.5. Při přepravě osob nelze přepravovat nebezpečné věci s výjimkou přenosné ocelové láhve s kapalným topným plynem pro domácnost o celkovém obsahu nejvýše 10 kg, nádoby s topnou naftou o celkovém obsahu nejvýše 20 l a elektrického akumulátoru zajištěného proti zkratu a se zajištěnými odplynovacími otvory. Ve vozidle lze přepravovat pouze jednu z těchto nebezpečných věcí. Cestující je povinen před nástupem do vozidla ohlásit přepravu této nebezpečné věci pověřené osobě a umístit ji ve vozidle podle jejích pokynů.

7.6. Pověřená osoba určí, zda zavazadlo cestujícího bude přepravováno společně s ním a pod jeho dohledem jako ruční zavazadlo nebo spoluzavazadlo. Spoje, na kterých je přeprava zavazadel omezena, jsou označeny v jízdních řádech. Přeprava jízdních kol se provádí podle čl. 7.12 až 7.15 SPP IDOL.

7.7. V rámci integrovaného dopravního systému IDOL může cestující bezplatně přepravovat následující **ruční zavazadla** (snadno přenosné věci, které lze umístit ve vozidle na místo pod sedadlem nebo nad sedadlem cestujícího nebo podle potřeby držet na klíně) o rozměrech nepřesahujících:

- a) zavazadla do rozměru 25 x 60 x 80 cm;
- b) zavazadla tyčovitěho tvaru do délky 150 cm a do průměru 10 cm;
- c) zavazadla tvaru desky do rozměru 80 x 100 x 5 cm;
- d) zvířata ve schráně nebo tašce s nepropustným dnem do rozměrů 25 x 60 x 80 cm za podmínek uvedených v těchto SPP v části Přeprava živých zvířat;
- e) nákupní tašky na kolečkách do rozměrů 25 x 60 x 80 cm;
- f) dětské kočárky s dítětem (pro přepravu dětských kočárků bez dítěte platí ustanovení o přepravě spoluzavazadel), krosna na dítě s dítětem, klokanka - nosítka na dítě s dítětem (pro přepravu krosny na dítě nebo klokanky - nosítka na dítě bez dítěte platí ustanovení o přepravě spoluzavazadel, překračuje-li alespoň jeden z rozměrů rozměry zavazadla);
- g) saně s dítětem ve věku do 6 let, pro přepravu saní bez dítěte platí ustanovení o přepravě spoluzavazadel, překračuje-li alespoň jeden z rozměrů rozměry zavazadla;
- h) vozíky nebo jiné kompenzační pomůcky pro invalidy - držitele průkazů ZTP a ZTP/P;
- i) lyže s hůlkami/snowboard (maximálně jeden pár lyží/jeden snowboard na cestujícího).

7.8. Všechna zavazadla, která překračují výše uvedené rozměry nebo neodpovídají definici ručního zavazadla, se řídí podmínkami pro přepravu spoluzavazadel. Jako **spoluzavazadlo** lze v IDOL přepravovat věci, které svými rozměry přesahují rozměry ručního zavazadla, ale nepřesahují následující rozměry: 300 cm délka a průměr 20 cm u válce, 100 x 150 x 5 cm u desky a 50 x 80 x 100 cm u kvádrů.

7.9. Přeprava spoluzavazadel je zpoplatněna dle Tarifu IDOL. Integrovaný doklad o zaplacení přepravného/poplatku za přepravu spoluzavazadla platí až do cílové zóny cestujícího uvedené na jízdence IDOL ve vozidlech všech zapojených dopravců. V případě, že věc je u prvního použitého dopravce

přepravována bezplatně, provede se zpoplatnění až při použití dopravce, kde není přeprava bezplatně prováděna. Ve spojích dopravce Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s. lze zakoupit pouze neintegrováný doklad pro kolo na spoj.

7.10. Přeprava věcí, které svými rozměry přesáhnou jeden nebo více rozměrů spoluzavazadla (viz čl. 7.8 SPP IDOL), se v rámci IDOL neprovádí.

7.11. Cestující může vzít do vozidla k přepravě dětský kočárek s dítětem, jestliže to technické provedení vozidla, obsazenost vozidla a bezpečnost přepravy dovolují a není-li přeprava dětských kočárků pro konkrétní spoj vyloučena jízdním řádem.

7.12. Cestující s dětským kočárkem s dítětem nebo s jízdním kolem může do vozidla nastoupit pouze se souhlasem pověřené osoby a vystoupit s vědomím pověřené osoby dveřmi, které jsou označeny příslušným symbolem nebo které určila ověřená osoba. Cestující musí umístit dětský kočárek s dítětem nebo jízdní kolo na místě k tomu ve vozidle určeném, zajistit je proti samovolnému pohybu, mít pod dohledem po celou dobu přepravy a zabezpečit, aby nedošlo ke znečištění nebo poškození ostatních cestujících nebo zařízení vozidla.

7.13. Přeprava spoluzavazadel - jízdních kol je v IDOL prováděna ve vlacích a v upravených vozidlech autobusových dopravců, případně na speciálně upravených přívěsných vozících za autobusem. V případě, že to kapacita umožňuje, může být přeprava povolena také ve vozidlech, která nejsou pro tuto přepravu upravena. Zařazení upraveného vozidla autobusové dopravy a kapacita pro přepravu jízdních kol je vyhlášena jízdním řádem (dopravcem). Cena za přepravu spoluzavazadel - jízdních kol se řídí tarifem IDOL.

7.14. Podmínky přepravy cestujících s jízdními koly v upravených vozidlech autobusových dopravců:

- a) Přeprava jízdních kol je přepravou zavazadla společně s cestujícím. Cestující je povinen dohlížet na přepravované kolo, dopravce doporučuje cestujícím uzamčení jízdních kol v přepravním stojanu jejich vlastním zámekem.
- b) Cestující s jízdním kolem nastoupí do autobusu po zaplacení jízdného u řidiče zadními nebo prostředními dveřmi. Dle pokynů řidiče umístí cestující jízdní kolo do zvláštního stojanu a zaujme místo k sezení nebo stání v části autobusu určené pro přepravu cestujících. Před umístěním jízdního kola do držáků je cestující povinen sundat z jízdního kola zavazadla, dětské sedačky a láhve s pitím.
- c) Přeprava kol s jiným než elektrickým přídatným motorem a přeprava elektrokol s neodnímatelnou baterií je zakázána.
- d) Výstup z vozidla oznámí cestující předem stisknutím tlačítka zvonku.

7.15. Podmínky přepravy jízdních kol na speciálně upravených přívěsech za autobusy:

- a) Cestujícímu je jízdní kolo naloženo obsluhou na upravený přívěs, na požádání obsluhy je v případě potřeby cestující povinen pomoci s nakládkou a vykládkou.
- b) Před umístěním jízdního kola na přívěs je cestující povinen sundat z jízdního kola zavazadla, dětské sedačky a láhve s pitím. V případě přepravy elektrokola je cestující povinen odejmout z elektrokola baterii.
- c) Přeprava kol s jiným než elektrickým přídatným motorem a přeprava elektrokol s neodnímatelnou baterií je zakázána.
- d) Výstup z vozidla a nutnost vykládky jízdního kola oznámí cestující pověřené osobě.

7.16. Přeprava autobusových zásilek není v rámci IDOL prováděna.

8. Přeprava osob s omezenou schopností pohybu a orientace a přeprava osob na vozíku pro invalidy

- 8.1. Základní pravidla definuje Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou a silniční osobní dopravu.
- 8.2. Přepravy osob s omezenou schopností pohybu a orientace a přepravy osob na vozíku pro invalidy ve vlacích se provádí dle smluvních přepravních podmínek železničního dopravce.
- 8.3. Cestující na vozíku pro invalidy může být v PAD a v MHD přepraven, pokud to dovoluje konstrukce vozidla a aktuální obsazenost vozidla. Cestující na vozíku pro invalidy může do vozidla nastoupit nebo vystoupit pouze s vědomím řidiče.
- 8.4. Vozík pro invalidy musí být po celou dobu přepravy zajištěn proti samovolnému pohybu.

9. Přeprava živých zvířat

- 9.1. Živé zvíře jako zavazadlo nebo spoluzavazadlo lze přepravovat jen pod dohledem cestujícího.
- 9.2. Cestující je povinen dbát, aby zvíře nepoškodilo nebo neznečistilo ostatní cestující nebo vozidlo, neohrozilo bezpečnost a zdraví osob a nebylo ostatním cestujícím při přepravě na obtíž.
- 9.3. Cestující může vzít s sebou do vozidla živé zvíře jako zavazadlo, je-li zcela uzavřeno v pevné přenosné schránce s nepropustným dnem anebo ve speciální tašce určené pro přepravu zvířat s nepropustným dnem. V tom případě musejí být splněny také podmínky uvedené v části 7 SPP IDOL.
- 9.4. Bez schrány může cestující vzít s sebou do vozidla jako spoluzavazadlo psa, který má bezpečný náhubek, je držen na vodítku nakrátko, případně kočku drženu na vodítku nakrátko. Zvíře nesmí být přepravováno na sedadle. Cestující se psem nebo kočkou bez schrány může nastoupit do vozidla jen se souhlasem pověřené osoby dopravce.
- 9.5. Pověřená osoba dopravce může přepravu psa, kočky bez schrány odmítnout z důvodu obsazenosti vozidla nebo zajištění bezpečnosti cestujících, kromě psa doprovázejícího nevidomou osobu a služebního psa.
- 9.6. V jednom vozidle se přepravuje nejvýše jeden pes nebo kočka, toto omezení neplatí, jde-li o zvířata, která s sebou do vozidla bere jeden cestující, nebo o služební psy.
- 9.7. Řidič je oprávněn vyloučit z přepravy cestujícího se zvířetem, které je hlučné, nezvladatelné, nebo špinavé.

10. Vztahy mezi dopravci zapojenými v IDOL a cestujícími

- 10.1. Základní pravidla definuje Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou a silniční osobní dopravu, zejm. § 14, 15, 16.
- 10.2. Cestující se sám musí starat, aby do správného vozidla nastoupil v nástupní zastávce/stanici, přestoupil v přestupní zastávce/stanici a z vozidla v cílové zastávce/stanici vystoupil včas, na stanovených místech a na správné straně.
- 10.3. Skupině čítající 10 a více osob se doporučuje nahlásit přepravu na dispečinky dopravců zajišťujících všechny použité spoje alespoň 24 hodin dopředu.

10.4. Povinnosti cestujících:

- a) dodržovat Přepравní řád, SPP IDOL, Tarif IDOL a smluvní přepravní podmínky a tarif toho dopravce, který příslušnou část přepravy zabezpečuje;
- b) při nástupu do vozidla, pobytu v něm a při výstupu z vozidla se chovat tak, aby neohrozil svou bezpečnost, bezpečnost jiných osob, bezpečnost a plynulost dopravy, a dbát přiměřené opatrnosti dané povahou drážní a silniční dopravy;
- c) mít u sebe po celou dobu přepravy platný jízdní doklad IDOL a na výzvu pověřené osoby se prokázat platným jízdním dokladem;
- d) dbát pokynů a příkazů pověřené osoby, které směřují na zajištění bezpečnosti a plynulosti dopravy, jeho bezpečnosti nebo bezpečnosti ostatních cestujících;
- e) na výzvu pověřené osoby zaplatit přírážku za porušení Přepравního řádu nebo porušení SPP IDOL dle Tarifu IDOL (ceník přírážek a manipulačních poplatků je uveden v Tarifu IDOL);
- f) cestující ve věku do 6 let musejí být doprovázeni cestujícím starším 10 let, který je povinen zajistit jejich bezpečnou přepravu, především zabránit jejich svévolnému pohybu během jízdy;
- g) cestující nesmí rozptylovat řidiče vozu, otvírat dveře do jeho kabiny, vstupovat do jinak odděleného prostoru pro řidiče, setrávat ve výhledu řidiče;
- h) cestující se nesmí chovat hlučně, provozovat zdroje hluku nebo jinak obtěžovat spolucestující;
- i) cestující nesmí odkládat zavazadla a zvířata na sedadlo;
- j) cestující nesmí ukládat zavazadla tak, aby bránila volnému průchodu vozidlem;
- k) cestující nesmí vstupovat do vozidla ve znečištěném nebo zapáchajícím oděvu;
- l) cestující nesmí vstupovat do vozu s kolečkovými bruslemi na nohou, stát na skateboardu či koloběžce, sedět na přepravovaném kole nebo jinak ohrožovat spolucestující.

10.5. Porušením SPP a Tarifu IDOL z hlediska bezpečnosti cestujícího, jiných osob a ochrany zdraví, plynulosti dopravy, pořádku, čistoty a klidu ve vozidle nebo vlaku je, pokud cestující (vedle činností vyjmenovaných ve vyhlášce Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb.):

- a) pro jízdu použije zónu/zóny, které leží mimo matici povolených cest, nebo cestoval proti dalším pravidlům uvedeným v Tarifu IDOL;
- b) pokračuje v jízdě za zakoupenou cílovou zónu;
- c) nezajistí při pobytu v prostorách dopravce přístupných veřejnosti a ve vozidle nasazení bezpečného náhubku psovi a nedrží psa na vodítku nakrátko;
- d) vstupuje do vozu v obuvi určené pro sjezdové lyžování (mimo skibusy s bezplatnou přepravou) s kolečkovými bruslemi na nohou, stál na skateboardu či koloběžce, seděl na přepravovaném kole nebo jinak ohrožoval spolucestující;
- e) obtěžuje spolucestující hlučným chováním, provozováním zdroje hluku, hlasitým vyzváněním svého mobilního telefonu, případně hlasitým telefonováním;
- f) znečistí prostor dopravního prostředku;
- g) kouří ve vozidle nebo v prostorách určených pro cestující, v nichž není kouření povoleno (zákaz kouření se týká i „elektronických cigaret“ a jiných obdobných přístrojů);

- h) rozptyluje řidiče vozu, otvírá dveře do jeho kabiny, vstupuje do jinak odděleného prostoru pro řidiče, setrvává ve výhledu řidiče;
- i) odkládá zavazadla nebo zvířata na sedadlo;
- j) ukládá zavazadla tak, aby bránila volnému průchodu vozidlem;
- k) vstupuje do vozidla ve znečištěném nebo zapáchajícím oděvu.

10.6. Za porušení přepravních podmínek dle § 15 Vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb. vyjma písm. a), b) a s) a za porušení SPP IDOL dle čl. 10.5 zaplatí každý cestující přírážku dle Tarifu IDOL - Ceník přírážek a manipulačních poplatků v IDOL a případné další náhrady, poplatky a náklady na uvedení vozidla do původního stavu. Pokud cestující nemůže nebo odmítne zaplatit na místě, je povinen prokázat pověřené osobě osobní údaje.

11. Pověřená osoba, přepravní kontrola

11.1. Osobou pověřenou ke kontrole jízdních dokladů a oprávněnou dávat cestujícím pokyny a příkazy jsou zaměstnanci dopravce zajišťujícího příslušnou část přepravy (dále jen pověřená osoba).

11.2. V případě autobusové dopravy a MHD je pověřenou osobou řidič (případně průvodčí vozidla) nebo jiná osoba pověřená dopravcem a vybavená průkazem nebo odznakem, např. přepravní kontrolor. Přepravní kontrolu provádí také osoba pověřená Koordinátorem vybavená průkazem a odznakem.

11.3. V případě železniční dopravy je pověřenou osobou (oprávnění dokládá pověřená osoba železničního dopravce průkazem):

- a) zaměstnanec dopravce vybavený kontrolním odznakem, oprávněný k odbavení cestujících a ke kontrole jízdních dokladů;
- b) průvodčí nebo zaměstnanec dopravce pověřený jeho povinnostmi, oprávněný ke kontrole jízdních dokladů a k odbavení cestujících, osobní pokladník nebo zaměstnanec dopravce pověřený jeho povinnostmi, oprávněný k odbavení cestujících;
- c) zaměstnanec dopravce oprávněný dávat cestujícím pokyny a příkazy.

11.4. Pověřená osoba nebo osoba provádějící přepravní kontrolu je oprávněna požadovat od cestujícího předložení jízdního dokladu (včetně případných průkazů na slevu nebo dalších dokladů dle SPP a Tarifu IDOL). Cestující je povinen na vyzvání pověřené osoby kdykoliv během přepravy i v okamžiku nástupu nebo výstupu z vozidla neprodleně předložit jízdní doklad, tím se rozumí jeho předání pověřené osobě k provedení kontroly platnosti. Cestující je povinen po dobu nezbytně nutnou k provedení kontroly setrvat na místě kontroly.

11.5. Cestující, který se ve vozidle veřejné linkové autobusové dopravy nebo ve vozidle MHD po započetí přepravy neprokáže na výzvu pověřené osoby platným jízdním dokladem IDOL, zaplatí pověřené osobě za přepravu jízdné vyhlášené Tarifem IDOL a přírážku dle Ceníku jízdného IDOL - Přírážky a poplatky. Nelze-li spolehlivě zjistit nástupní zastávku cestujícího, považuje se za nástupní zastávku výchozí zastávka spoje.

11.6. Pověřená osoba dopravce ve vlaku je oprávněna uložit cestujícímu, který se neprokázal platným jízdním dokladem z příčin na jeho straně a nepožádal o odbavení jízdním dokladem dle SPP, zaplacení jízdného dle tarifu železničního dopravce z nástupní stanice do cílové stanice a přírážky k jízdnému dle smluvních přepravních podmínek železničního dopravce.

11.7. V případě nezaplacení jízdného a přírážek na místě je pověřená osoba dopravce oprávněna od cestujícího vyžadovat prokázání osobních údajů potřebných k vymáhání dlužné částky. K dodatečně předloženým dokladům se nepřihlíží.

11.8. Pověřená osoba je oprávněna vyloučit z přepravy cestujícího :

- a) který se na výzvu pověřené osoby neprokáže platným jízdním dokladem a nesplní povinnost zaplatit jízdné a přírážku k jízdnému nebo přírážku za porušení přepravních podmínek na místě;
- b) který nastoupil do vozidla zjevně ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, pokud ohrožuje nebo může ohrozit bezpečnost a plynulost dopravy nebo veřejný pořádek, vzbujuje veřejné pohoršení a odpor nebo ohrožuje cestující a zaměstnance dopravce;
- c) pokud cestující přes upozornění nedodrží Přepravní řád, SPP IDOL nebo Tarif IDOL anebo nerespektuje pokyny a příkazy pověřené osoby.

11.9. Při vyloučení z přepravy je cestující povinen prokázat své osobní údaje potřebné při vymáhání jízdného a přírážek za porušení přepravních podmínek a vymáhání případných vzniklých škod.

11.10. Vyloučením cestujícího z přepravy nesmí být ohrožena jeho bezpečnost a zdraví a nesmí být ohrožena ani bezpečnost dopravy.

11.11. Pokud cestující odmítne v případě nezaplacení jízdného a přírážek nebo v případě vyloučení z přepravy prokázat své osobní údaje pověřené osobě, bude přivolána osoba oprávněná zjistit jeho totožnost (Policie ČR, Městská policie), cestující je povinen na výzvu pověřené osoby vyčkat na místě kontroly do doby zjištění totožnosti.

11.12. Pověřená osoba je oprávněna nepřipustit k dopravě nebo vyloučit z dopravy zavazadlo cestujícího nebo zvíře s ním dopravované, pokud jsou překážkou bezpečné přepravy cestujících nebo ohrožují zdraví cestujících nebo pokud jejich dopravu neumožňují SPP IDOL.

11.13. Pověřená osoba je oprávněna odebrat cestujícímu jízdní doklad v následujících případech:

- a) žákovský, nebo studentský průkaz jestliže je poškozený (nejsou zřejmé údaje z průkazu), vykazuje známky padělání, je neplatný nebo nemá vyplněné potřebné náležitosti;
- b) osobní BČK v případě, že cestující není zároveň jejím držitelem, případně pokud BČK nese známky zneužití.

11.14. O odebrání jízdního dokladu vystaví pověřená osoba cestujícímu potvrzení. Odebrané jízdní doklady předá pověřená osoba svému zaměstnavateli. Odebrané BČK budou předány vydavateli Opuscard.

11.15. Povinnost dle zákona č. 101/2000 Sb. §18 odstavec 2 :

- a) Osobní údaje cestujících, kteří se při kontrole neprokázali platným jízdním dokladem podle Tarifu pro přepravu cestujících a neuhradili přírážku v hotovosti na místě kontroly, budou vedeny a uchovávány v automatizovaném systému subjektu, který provádí přepravní kontrolu, podle ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, v těchto lhůtách:
 - i. pohledávky, které byly ukončeny nebo uhrazeny v plné výši před podáním žaloby – po dobu 5 let od data provedení úhrady nebo ukončení vymáhání;
 - ii. pohledávky, které byly uhrazeny na základě soudního rozhodnutí – po dobu 10 let od data provedení úhrady;

- iii. pohledávky, u kterých bylo ukončeno vymáhání na základě pravomocného rozhodnutí soudu – po dobu 10 let od data nabytí právní moci soudního rozhodnutí.
- b) Subjekt, který provádí přepravní kontrolu, zpracovává u cestujících osobní údaje v rozsahu uvedeném na „Hlášení o porušení tarifu a smluvních přepravních podmínek“ a výhradně za účelem vymáhání úhrady pohledávek po osobách, které se při kontrole neprokázaly platným jízdním dokladem podle Tarifu IDOL a SPP IDOL a neuhradily přírážku v hotovosti na místě kontroly. Po úplné úhradě pohledávky bude z automatizovaného systému vyřazen údaj o rodném čísle, který bude dále zpracováván pouze v „Hlášení o porušení tarifu a smluvních přepravních podmínek“. Příjemcem zpracovávaných a uchovávaných údajů bude pouze subjekt provádějící přepravní kontrolu, přičemž tyto údaje mohou být zpřístupněny jiným subjektům stanoveným zvláštním zákonem nebo za účelem výkonu práva a plnění povinností stanovených zvláštními zákony.
- c) Subjekt údajů je oprávněn jednou za kalendářní rok bezplatně, jinak kdykoliv za přiměřenou náhradu, formou písemné žádosti požadovat informaci o osobních údajích o něm zpracovávaných.

12. Práva z přepravní smlouvy o přepravě osob

12.1. Základní pravidla definuje Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou a silniční osobní dopravu, zejm. § 38 až 42.

12.2. Cestující může uplatnit u dopravce právo z přepravní smlouvy, jestliže jde o vrácení nebo nesprávný výpočet jízdného nebo jiných částek v osobní dopravě anebo o vrácení nebo nesprávný výpočet přepravného.

12.3. Cestující, který byl oprávněně vyloučen z přepravy dle SPP IDOL, nemá právo na vrácení zaplaceného jízdného.

12.4. Nestanoví-li Tarif (SPP) IDOL jinak, začíná časová platnost jízdenky pro jednotlivou jízdu, neintegrovaného papírového dokladu pro zavazadlo na spoj, jízdenek IDOL+ a IDOL 5+ a jednozónových 24hodinových jízdenek pro zóny s MHD (v případě že Rada města takový jízdní doklad pro příslušnou zónu vyhlásila) okamžikem nákupu. Vzhledem k tomu cestující nemá nárok na vrácení jízdného za úplné nevyužití těchto jízdních dokladů s výjimkou neintegrované papírové jízdenky pro jednotlivou jízdu zakoupené v obsazené stanici železničního dopravce, nevyužitě z důvodů, které nejsou na straně cestujícího. Vracení jízdného za částečně nevyužitou jízdenku (s výjimkou časových kupónů dle čl. 12.8 SPP IDOL) se v IDOL neprovádí.

12.5. Právo z přepravní smlouvy o přepravě osob uplatňuje cestující u dopravce, u něhož skutečnost zakládající uplatnění práva z přepravní smlouvy o přepravě osob nastala. Místa příslušná k uplatnění a vyřízení práva jsou:

- a) při nesprávném výpočtu jízdného nebo přepravného se uplatňuje bezprostředně, a to u dopravce, který jízdní doklad vydal
 - i. u železnice je místem příslušným k vyřízení nástupní stanice nebo stanice, kde byl jízdní doklad vydán, případně osobně či písemně u kmenového dopravce;
 - ii. u autobusové dopravy se uplatňuje přímo u řidiče, případně osobně či písemně u kmenového dopravce;
 - iii. u městské hromadné dopravy se uplatňuje v předprodejních místech dopravce.

- b) při nesprávném výpočtu jízdného nebo přepravného v případě, že cestující tuto skutečnost nezjistil bezprostředně po nákupu jízdního dokladu, se právo uplatňuje u jednotlivého jízdního dokladu u dopravce, který jízdní doklad vydal, v případě časových kupónů osobně či písemně u kmenového dopravce;
- c) při úplném či částečném nevyužití časové předplatní nepřenosné jízdenky se uplatňuje u kmenového dopravce;
- d) v případě neintegrováné papírové jízdenky pro jednotlivou jízdu zakoupené v obsazené stanici železničního nevyužitě z důvodů, které nejsou na straně cestujícího, uplatňuje cestující právo z přepravní smlouvy ve stanici, kde byla jízdenka zakoupena.

12.6. Pokud se cestující vzdá jízdy a požaduje dle § 40 Vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb. odst.2, písm. b) návrat do původní nástupní zóny, zakoupí si pro tuto jízdu odpovídající doklad a podle možností vyžádá od dopravce potvrzení pro potřeby uplatnění práva z přepravní smlouvy. Uplatnění práva z přepravní smlouvy je vázáno na podmínku jízdy zpět nejbližším vhodným spojem. Právo z přepravní smlouvy cestující uplatní písemně u koordinátora. Koordinátor ověří oprávněnost žádosti. V případě kladného posouzení žádosti bude cestujícímu u jeho kmenového dopravce vrácena cena všech s přepravou souvisejících zakoupených jízdních dokladů.

12.7. Návratky ze zcela nevyužitých časových předplatních kupónů IDOL z důvodů na straně cestujícího musí být uplatněny před prvním dnem platnosti. Při vrácení bude účtován manipulační poplatek ve výši 10% vrácené hodnoty jízdného, minimálně však 30 Kč.

12.8. V průběhu platnosti kupónu vzniká právo na vrácení jízdného nebo části jízdného za plně nevyužitou nebo jen částečně využitou časovou předplatní nepřenosnou jízdenku IDOL na BČK z důvodů vzniklých na straně cestujícího pouze u jízdnek s 30 denní nebo delší platností, a to pouze v případě prokazatelně neuskutečněné přepravy. Nevyužití časové předplatní nepřenosné jízdenky je nutno doložit písemným potvrzením (např. o pobytu ve zdravotnickém zařízení, pobytu mimo území ČR, změně místa výkonu práce apod.), ze kterého je patrné, že cestující nemohl jízdy v daném časovém období uskutečnit. Cestující může požadovat vrácení poměrné části jízdného za období od dne, od kterého nemohl kupón využívat, do konce platnosti jízdenky, přičemž toto období musí být minimálně čtvrtinou celkové doby platnosti jízdenky. Při vrácení bude účtován manipulační poplatek ve výši 10% vrácené hodnoty jízdného, minimálně však 30 Kč.

12.9. Poměrná část jízdného se počítá tak, že počet dní, kdy cestující tyto časové předplatní kupóny nemohl využít, se podělí celkovým počtem dní platnosti kupónu a vynásobí původní cenou kupónu.

12.10. Požadavek na vrácení jízdného nebo části jízdného je možné uplatnit nejpozději v poslední den platnosti kupónu, z něhož je žádán návratek.

12.11. Návratky z časových jízdních dokladů IDOL částečně nevyužitých z příčin na straně dopravců zapojených v IDOL se neprovádějí.

12.12. O specifických případech je oprávněn rozhodnout koordinátor.

12.13. Při uplatnění práva z jízdních dokladů hrazených v cizí měně je návratek jízdného prováděn v českých korunách. Pro přepočtení je uplatněn kurz ČNB platný v den prodeje dokladu.

13. Nefunkčnost a reklamace karty, ztráta a zcizení karty

13.1. Za **nefunkčnost BČK** se považuje případ, kdy zařízení nepřečte kartu anebo případ, kdy zařízení kartu přečte, ale karta neobsahuje jízdní doklad, který si cestující zakoupil.

13.2. V případě zjištění nefunkčnosti BČK při odbavení ve vozidle se postupuje následovně:

- a) má-li cestující papírový doklad o zakoupení integrovaného jízdního dokladu na BČK s platnou časovou a zónovou platností, která je na dokladu o zaplacení vyznačena, je mu tento doklad spolu s BČK uznán jako jízdní doklad IDOL;
- b) při odbavení časového kupónu podle předchozího bodu dopravce na doklad zapíše text „odbavení bez BČK“, k záznamu vždy uvede datum a podpis pověřené osoby nebo otisk razítka či označovací kleští. Tento záznam nebude prováděn v případech, kdy kartu nelze načíst z důvodu poruchy odbavovacího zařízení anebo kdy na kartu byla zapsána jízdenka nesprávně z důvodu chybné funkce odbavovacího zařízení;
- c) v případě, kdy cestující nemá papírový doklad o zakoupení integrovaného jízdního dokladu, anebo je na papírovém dokladu záznam o odbavení bez BČK a uplynuly 3 pracovní dny po dnu provedení tohoto záznamu, si cestující musí zakoupit nový jízdní doklad.

13.3. Při nefunkčnosti karty v případě, že cestující chce využívat kartu a jízdní doklad nahraný na kartě i nadále, je povinen nejpozději třetí pracovní den po zjištění nefunkčnosti karty zahájit její reklamaci, tedy se s kartou musí dostavit na libovolné kontaktní místo. Reklamacie bude přijata a vyřízena i v případě, že se cestující dostaví později, avšak po uplynutí 3 pracovních dnů od provedení záznamu dle článku 13.2. bodu b) do doby zahájení reklamace nemůže cestující jízdní doklad nahraný na kartě využívat a nepřísluší mu žádná náhrada za nevyužitý jízdní doklad za tuto dobu.

13.4. V případě **reklamace BČK** s platným časovým kupónem má cestující možnost využít platný časový kupón nahraný na reklamované BČK i po dobu řešení reklamace, a to použitím tzv. náhradního dokladu. Cestující, který se odbavuje na „**Náhradní doklad**“, musí předložit vždy společně následující dokumenty:

- a) Potvrzení o reklamaci karty (držitel jej získá na kontaktním místě při zahájení reklamace);
- b) Příjmový doklad o zakoupení časového kupónu na reklamované BČK (příjmový doklad získal cestující při zakoupení tohoto časového kupónu; pokud jej cestující nemá, může na kontaktním místě svého kmenového dopravce získat duplikát, a to pouze po předložení Žádosti o výměnu karty potvrzené kontaktním místem, na kterém reklamaci podával).

13.5. Samostatné Potvrzení o reklamaci karty nebo samostatný Příjmový doklad není platným jízdním dokladem!

13.6. Platnost Náhradního dokladu je omezena buď lhůtou pro vyřízení reklamace karty (tato lhůta je vyznačena na Potvrzení o reklamaci karty), nebo uplynutím časové platnosti kupónu na reklamované kartě, uvedené na Příjmovém dokladu, za rozhodující pro ukončení platnosti se považuje ta skutečnost, která z obou vyjmenovaných nastane dříve. Držitelé dokladů vydaných statní správou (OP, ŘP, pas) jsou povinni na vyzvání pověřené osoby tento doklad doložit k Náhradnímu dokladu.

13.7. Časový kupón s platností delší než 30 dnů, který je platný i po vyřízení reklamace, je v rámci procesu reklamace přenesen na novou kartu za poplatek dle Tarifu IDOL.

13.8. V případě **ztráty, zcizení či nefunkčnosti karty** je cestující povinen BČK zablokovat na libovolném kontaktním místě. Při zablokování je kontaktním místem potvrzena Žádost o blokadu karty.

13.9. V případě ztráty, zcizení nebo jiné nefunkčnosti BČK (kromě uznané reklamace) kmenový dopravce po předložení protokolu od vydavatele karty vrátí cestujícímu poměrnou část ceny jízdenky za období od dne následujícího po dni zablokování karty (tj. po dni oznámení ztráty, zcizení nebo nefunkčnosti BČK) do konce platnosti kupónu.

13.10. Poměrná část jízdného se počítá tak, že počet dní, kdy cestující tyto časové předplatní kupóny nemohl využít, se podělí celkovým počtem dní platnosti kupónu a vynásobí původní cenou kupónu. Při vrácení poměrné části jízdného z důvodu ztráty, zcizení či nefunkčnosti BČK (kromě uznané reklamace) bude účtován manipulační poplatek ve výši 10% vrácené hodnoty jízdného, minimálně však 30Kč.

13.11. V případě, že cestující při zablokování karty zároveň požádá o vydání nové karty, a měl na původní kartě kupón s platností půlroční, roční nebo 365 denní, může mu být na jeho žádost namísto vyplacení poměrné části jízdného původní kupón přenesen na novou kartu za poplatek dle tarifu.

13.12. V případě, že cestující po neuznané reklamaci nepožádá o vydání nové karty, postupuje se analogicky podle čl. 13.9. Dopravce vrátí poměrnou část ceny pouze za nevyužité kupóny s platností přesahující platnost Náhradního dokladu. Za rozhodující pro výpočet návratku se považuje následující pracovní den po datu, kdy skončila platnost Náhradního dokladu a které je uvedeno na Potvrzení o reklamaci karty. Cestující je povinen toto Potvrzení dopravci předložit, vrácení poměrné části ceny bez předložení Potvrzení není možné.

13.13. V případě vydání nové karty je možno prostředky v elektronické peněžence převést z původní karty na nově vydanou kartu v případě, že u nové karty zvolil cestující stejného kmenového dopravce jako u karty původní. Za přenos je účtován poplatek dle tarifu.

14. Závěrečná ustanovení

14.1. K SPP IDOL jsou vydány dodatky:

- a) Dodatek k SPP IDOL pro linky MHD Česká Lípa dopravce Busline a.s., Na Rovinkách 211, 513 25 Semily;
- b) Dodatek k SPP IDOL pro linky MHD Turnov dopravce Busline a.s., Na Rovinkách 211, 513 25 Semily;
- c) Dodatek K SPP IDOL pro linky MHD Liberec a MHD Jablonec nad Nisou dopravce Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s., Mrštíkova 3, 461 71 Liberec III.

14.2. Součástí SPP IDOL jsou následující Přílohy SPP IDOL (vydávány jako samostatné dokumenty) :

1. Seznam dopravců zapojených do IDS IDOL;
2. Seznam linek a tratí, na kterých platí Tarif IDOL;
3. Seznam železničních stanic s možností nákupu jízdních dokladů IDOL;
4. Vzory papírových jízdenek a dokladů o zaplacení;
5. Vzory BČK platných v IDOL;
6. Vzor protokolu o zablokování/reklamaci/ztrátě BČK;
7. Seznam tarifních zón IDOL a jejich přiřazení do nadzón;
8. Matice povolených cest mezi nadzónami.

14.3. Úplné znění Smluvních přepravních podmínek IDOL a Tarifu IDOL je k dispozici :

- a) v sídle koordinátora KORID LK, spol. s r.o.;
- b) na internetových stránkách a v informačních kancelářích dopravců zapojených v IDOL;
- c) v Klientském centru Opuscard, Frýdlantská 173, 460 01 Liberec 1;
- d) na internetových stránkách www.iidol.cz.

Dodatek k SPP IDOL pro linky MHD ČESKÁ LÍPA dopravce BusLine a.s., Na Rovinkách 211, 513 25 Semily

Tento dodatek je nedílnou součástí smluvních přepravních podmínek IDOL. Náležitosti, které nejsou uvedené v dodatku, se řídí smluvními přepravními podmínkami IDOL a přepravním řádem.

Čl. 1 Výklad pojmů

1. SPP IDOL – Smluvní přepravní podmínky Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje jsou vydány na základě dohody objednatelů hromadné dopravy osob v Libereckém kraji, dopravců a koordinátora Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje
2. Tarif MHD Česká Lípa stanovuje výši jízdného a přepravného, způsob nabytí, platnost jízdních dokladů včetně způsobu jejich použití v městské hromadné dopravě Česká Lípa a je vyhlášený městem Česká Lípa.
3. Pověřená osoba je řidič vozidla, zaměstnanec dopravce ve stejnokroji, a dále osoba vybavená kontrolním průkazem, či kontrolním odznakem koordinátora nebo dopravce, nebo pověřený zaměstnanec dopravce.
4. Ručním zavazadlem jsou věci, označené za ruční zavazadlo v souladu s ustanovením § 20 odst. 1 Vyhlášky č.175/2000 Sb. o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu a stanovené ve Smluvních přepravních podmínkách IDOL. Přeprava ručního zavazadla není zpoplatněna.
5. Spoluzavazadlo je zavazadlo, které překračuje rozměry ručního zavazadla nebo neodpovídá definici ručního zavazadla a vyžaduje umístění na zvlášť určeném místě dopravcem. Cestující je povinen jej na takovém místě přepravovat. Dopravce určil v autobusech MHD Česká Lípa toto místo v prostoru pro stání cestujících a to co nejbližší cestujícího tak, aby spoluzavazadlo nebránilo cestujícím v nástupu do autobusu a výstupu z autobusu, při tom je povinen řídit se pokyny řidiče především s ohledem na zajištění bezpečnosti přepravy. Přeprava spoluzavazadla je zpoplatněna.

Čl. 2 Jízdní doklady

Jízdním dokladem je:

- a) elektronická jízdenka nebo časový kupon nahrané na čipové kartě,
- b) papírová jízdenka,
- c) papírová jízdenka Euro Nisa Ticket,
- d) doklad opravňující cestujícího ke slevě na jízdném nebo k bezplatné přepravě dle zvláštního právního předpisu nebo tarifu.

Čl. 3 Nástup a výstup cestujících

1. Cestující s dětským kočárkem, s jízdním kolem nebo jiným nadrozměrným zavazadlem, dítě v kočárku, cestující na vozíku pro invalidy a obsluha invalidního vozíku nastupují do vozidla k tomu označenými dveřmi. Ostatní cestující nastupují do vozidla předními dveřmi.
2. Cestující vystupují z vozidla prostředními a zadními dveřmi.

Čl. 4 Odbavování cestujících

1. Cestující je povinen si před nástupem do vozidla připravit čipovou kartu nebo přiměřenou hotovost k nákupu jízdenky u řidiče.
2. Po nástupu do vozidla cestující provede odbavení z čipové karty na odbavovacím zařízení nebo si zakoupí jízdenku u řidiče.
3. Cestující prokazuje oprávnění k bezplatné přepravě dokladem opravňujícím k bezplatné přepravě. Tento doklad po nástupu předloží řidiči nebo pověřené osobě k nahlédnutí. Jde-li o osobu na invalidním vozíku nebo o dětský kočárek s dítětem a jeden doprovod, nárok se neproказuje.
4. Cestující je povinen po dobu přepravy mít u sebe jízdní doklad pro případné předložení ke kontrole pověřené osobě.
5. Cestující není povinen předkládat ke kontrole příjmový doklad ani evidenční doklad, kromě případu prokázání platnosti přepravy v souladu se článkem 9 odstavce 1 písmena b.

Čl. 5 Odpovědnost za volbu jízdného

1. Cestující odpovídá za:
 - a) správnost volby jízdného pro sebe, spolucestující dítě do 6 let a zavazadlo, a to jak při odbavení z elektronické peněženky čipové karty, tak při nákupu jízdenky u řidiče,
 - b) platnost jízdního dokladu a dokladů opravňujících ke slevám z jízdného nebo bezplatné přepravě.
2. Řidič je oprávněn při nástupu cestujícího kontrolovat volbu výše jízdného cestujícího, platnost jízdního dokladu, nároku na přepravu, druh a počet spoluzavazadel cestujícího a vyzvat cestujícího k správnému odbavení.
3. Platnost jízdních dokladů nebo nároku na přepravu během přepravy kontroluje pověřená osoba vybavená zařízením pro kontrolu čipových karet, kontrolním průkazem, či kontrolním odznakem koordinátora nebo dopravce.

Čl. 6 Přeprava dětských kočárků a invalidních vozíků

1. Cestující může nastoupit s dětským kočárkem nebo invalidním vozíkem do vozidla pouze k tomu určenými dveřmi a se souhlasem řidiče. Výstup z vozidla oznámí cestující řidiči použitím oznamovacího tlačítka.
2. Cestující může uhradit jízdné až po nastoupení s kočárkem nebo invalidním vozíkem do vozidla, není-li dle tarifu od jízdného osvobozen.

3. Ve vozidle smí být přepravovány dětské kočárky a invalidní vozíky v počtu dle technického provedení vozidla a předpokládané obsazenosti spoje, vždy však nejméně jeden dětský kočárek nebo jeden invalidní vozík.

Čl. 7 Přeprava jízdních kol

Jízdní kolo lze přepravovat v mimořádných případech jen se souhlasem řidiče a dle instrukcí řidiče. Za jízdní kolo se platí přepravné dle tarifu MHD Česká Lípa, případně dle tarifu IDOL.

Čl. 8 Přeprava cestujících zdarma

1. Není-li v tarifu IDOL a MHD Česká Lípa stanoveno jinak, jsou zdarma v MHD Česká Lípa přepravovány tyto osoby :

- a) dítě do 6 let - dokud nedosáhne věku 6 let,
- b) držitel průkazky ZTP,
- c) držitel průkazky ZTP/P včetně průvodce a vodícího psa,
- d) osoba od 70 let prostřednictvím platné osobní karty OPUSCARD, která má nahrané platné roční jízdné zdarma v MHD Česká Lípa,
- e) strážník Městské policie Česká Lípa v uniformě,
- f) dětský kočárek s dítětem a jedna doprovodná osoba – je přepravována zdarma bez jízdního dokladu a z důvodu bezpečnosti není povinna si vyzvednout u řidiče evidenční doklad, aby se nemusela vzdalovat od kočárku s dítětem.

2. Zdarma není přepravována osoba, která nese dítě v šátku, krosně, nosítku nebo v jiném přenosném zařízení, pokud nemá jinou slevu. Tato osoba je povinna nastoupit předními dveřmi a je povinna zaplatit za sebe jízdné.

Čl. 9 Řešení sporů při nesrovnalostech během odbavování

1. Cestující, který je jinak povinen zaplatit jízdné, je oprávněn k bezplatné přepravě, jestliže

- a) z důvodu poruchy odbavovacího zařízení a není možné provést odbavení z čipové karty nebo vydat jízdní doklad cestujícímu bez čipové karty; nebo
- b) odbavovací zařízení nemůže načíst čipovou kartu s nahráním časovým jízdným a cestující se prokáže řidiči nebo pověřené osobě příjmovým dokladem, který prokazuje, že na čipovou kartu bylo nahráno časové jízdné pro odpovídající období. Pokud je na příjmovém dokladu záznam pověřené osoby dopravce o odbavení bez čipové karty, je odbavení dle tohoto bodu možné nejvýše do doby, než uplynou tři pracovní dny od data provedení záznamu (viz Smluvní přepravní podmínky IDOL čl. 13.2.)

2. V ostatních případech mimo výše jmenované je cestující povinen zakoupit si jízdenku za hotové u řidiče. Neučiní-li tak, nemá nárok na přepravu a musí vozidlo neprodleně opustit.

Dodatek k SPP IDOL pro linky MHD TURNOV dopravce BusLine a.s., Na Rovinkách 211, 513 25 Semily

Tento dodatek je nedílnou součástí smluvních přepravních podmínek IDOL. Náležitosti, které nejsou uvedené v dodatku, se řídí smluvními přepravními podmínkami IDOL a přepravním řádem.

1. Neobsazeno

Dodatek k SPP IDOL

pro linky MHD LIBEREC a MHD JABLONEC NAD NISOU

dopravce Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.,
Mrštíkova 3, 461 71 Liberec III

Tento dodatek je nedílnou součástí Smluvních přepravních podmínek Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje (dále jen Smluvní přepravní podmínky). Náležitosti, které nejsou uvedené v dodatku, se řídí Smluvními přepravními podmínkami (IDOL) – část obecná a přepravním řádem.

Obsah

Čl. I	Všeobecná ustanovení
Čl. II	Výklad některých pojmů
Čl. III	Vznik a splnění přepravní smlouvy o přepravě osob
Čl. IV	Jízdní doklady a jejich platnost
Čl. V	Placení jízdného a přírážek
Čl. VI	Vztahy mezi dopravcem a cestujícím
Čl. VII	Právo na obsazení míst k sezení ve vozidle
Čl. VIII	Přeprava dětských kočárků a jízdních kol
Čl. IX	Přeprava osob s omezenou schopností pohybu a orientace
Čl. X	Přeprava osob na vozíku pro invalidy
Čl. XI	Přeprava zavazadel MHD
Čl. XII	Práva z přepravní smlouvy
Čl. XIII	Společná ustanovení

Čl. I Všeobecná ustanovení

1. Tento Dodatek k smluvním přepravním podmínkám Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje platí pro pravidelnou přepravu osob, spoluzavazadel a živých zvířat na linkách MHD Liberec a MHD Jablonec nad Nisou provozovaných Dopravním podnikem měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s. (dále jen dopravce nebo DPMLJ, a.s.) a stanovuje podmínky pro přepravu, odpovědnost a práva dopravce, práva a povinnosti cestujících.
2. Linky MHD Liberec a MHD Jablonec nad Nisou jsou definovány v Příloze č.2 - seznam zapojených dopravců - těchto SPP IDOL. Není-li uvedeno dále jinak, platí tyto podmínky pro linky MHD Liberec a MHD Jablonec nad Nisou stejně.
3. Cestující je na základě uzavřené přepravní smlouvy povinen dodržovat podmínky Přepravního řádu, těchto Smluvních přepravních podmínek a Tarifu MHD (dále jen tarif).
4. Řidič autobusu, nebo osoba, která řídí drážní vozidlo nebo jiná dopravcem pověřená osoba vybavená kontrolním odznakem nebo průkazem dopravce, (dále jen pověřená osoba) je oprávněna vykonávat kontrolu přepravní tarifní kázně cestujících a dále je oprávněna dávat cestujícím pokyny a příkazy k zajištění jejich bezpečnosti, bezpečnosti ostatních cestujících a bezpečnosti a plynulosti dopravy.

Čl. II Výklad některých pojmů

1. Za osobu s omezenou schopností pohybu a orientace se považují: osoby postižené pohybově, zejména osoby na vozíku pro invalidy, zrakově, sluchově, osoby pokročilého věku, těhotné ženy a osoby doprovázející dítě v kočárku, dítě do tří let, popřípadě osoby s mentálním postižením (vyhl. 369/2001 Sb.).

Čl. III Vznik a splnění přepravní smlouvy o přepravě osob

1. Přepravní smlouva je uzavřena, jestliže cestující:

- a) využije svého práva k přepravě z jízdního dokladu tím, že nastoupí do vozidla jen s platným jízdním dokladem (dále jen „nástup do vozidla“) a dopravce začne požadovanou přepravu realizovat,
- b) využije svého práva k přepravě z jízdního dokladu tím, že nastoupí do vozidla, jízdenku pro jednotlivou jízdu si označí bezodkladně po nástupu do vozidla a dopravce začne požadovanou přepravu realizovat.

2. Přepravní smlouva je též uzavřena, umožní-li dopravce cestujícímu nastoupení do vozidla bez jízdenky a cestující zaplatí jízdné bezodkladně po nástupu do vozidla tím, že:

- a) si zakoupí jízdenku prostřednictvím elektronické peněženky na bezkontaktní čipové kartě,
- b) si zakoupí jízdenku v doplňkovém prodeji u řidiče za podmínek dále stanovených a tuto si označí ve strojku na označení jízdenek, (dále jen „označovací zařízení“),
- c) si zakoupí jízdenku v prodejním automatu (je-li jím vozidlo vybaveno) a v případě, že si zakoupí neoznačenou jízdenku, je povinen si tuto označit v označovacím zařízení.

3. Jestliže se cestující, který je ve vozidle, nemůže po započetí přepravy prokázat platným jízdním dokladem, platí, že přepravní smlouva vznikla nástupem cestujícího do vozidla.

4. Cestující se pro účely kontroly uzavření přepravní smlouvy po dobu jejího plnění prokazuje platným jízdním dokladem, není-li dále stanoveno jinak.

5. Přepravní smlouva je splněna řádným provedením přepravy ve smluveném rozsahu. Za splnění přepravní smlouvy se považuje rovněž provedení přepravy v jiném než ve smluveném rozsahu, došlo-li k oprávněnému vyloučení cestujícího z přepravy pověřenou osobou.

Čl. IV Jízdní doklady a jejich platnost

1. Cestující je povinen po celou dobu plnění přepravní smlouvy mít u sebe platný jízdní doklad, jímž se při kontrole prokazuje, a to i při výstupu.

2. **Platným jízdním dokladem je:**

- a) jízdenka pro jednotlivou jízdu uvedená v tarifu, přičemž jízdenka řádně označená v označovacím zařízení umístěném ve vozidlech platí po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu odpovídající druhu a ceně jízdenky,
- b) jízdenka pro jednotlivou jízdu v podobě elektronického záznamu, opravňující k jízdám po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu, zakoupená prostřednictvím elektronické peněženky na BČK (na kartu lze nahrát pouze jednu jízdenku pro jednotlivou jízdu, další jízdenku lze zakoupit pouze v papírové podobě),
- c) papírová jízdenka, opravňující k jízdám po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu zakoupená prostřednictvím bezkontaktní bankovní platební karty,
- d) časová předplatní jízdenka nepřenosná platí pro oprávněnou osobu, jejíž osobní údaje a fotografie jsou uvedeny na BČK, opravňující k více jednotlivým jízdám po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu. K prodeji časových nepřenosných jízdenek je nutné předložit platnou osobní bezkontaktní čipovou kartu,

- e) průkaz, jehož držitel má podle zvláštního právního předpisu (zákon č.329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů časová předplatní jízdenka přenosná platí při plnění přepravní smlouvy výhradně pro jednu osobu po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu odpovídající druhu a ceně jízdenky,
 - f) SMS jízdenka nebo jízdenka zakoupená prostřednictvím mobilního telefonu (dále jen SMS jízdenka) uvedená v tarifu po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu odpovídající druhu a ceně jízdenky,
 - g) doklad nebo průkaz opravňující k bezplatné přepravě podle zvláštního právního předpisu nebo tarifu,
3. Jiný jízdní doklad než jízdenka pro jednotlivou jízdu a časová předplatní jízdenka (jejich náležitosti jsou stanoveny vyhláškou Ministerstva dopravy č. 175/2000 Sb.) musí obsahovat údaje stanovené tarifem.

4. Daňový doklad není jízdním dokladem.

5. Neplatný jízdní doklad je pověřená osoba oprávněna odebrat v případech, kdy jízdní doklad:

- a) není řádně označen,
- b) je poškozen tak, že z něj nejsou patrné údaje potřebné pro kontrolu správnosti jeho použití,
- c) obsahuje údaje, které neodpovídají skutečnosti nebo byly neoprávněně pozměněny,
- d) je použit neoprávněnou osobou,
- e) je použit po uplynutí doby jeho platnosti,
- f) kdy cestující nedodržel podmínky stanovené pro jeho použití tarifem, přepravním řádem nebo těmito Smluvními přepravními podmínkami,
- g) není originálem,
- h) vykazuje známky opakovaného použití,
- i) je vyznačen mimo vyznačené tiskové pole, takto označený jízdní doklad je posuzován jako platný pouze za předpokladu, že údaje vyznačené mimo tiskové pole jsou čitelné, nebo jsou shodné s údaji dodatečně vyznačenými v tiskovém poli jízdenky při dodržení časové tolerance + 1 minuta mezi časovými údaji vyznačenými na jízdence,
- j) je označen až v době, kdy odpovědná osoba zahájila přepravní kontrolu,
- k) nemá v tiskovém poli údaje vyznačené zařízením na označení jízdenek nepravidelně zabarveny červenou a modrou barvou,

Pověřená osoba je povinna odebrání jízdního dokladu vyznačit cestujícímu v zápisu o provedené přepravní kontrole.

6. SMS jízdenka je neplatná

- a) uplynula-li doba její platnosti,
 - b) nebyla-li zaslána smluvním distributorem SMS jízdenek dopravce,
 - c) byla-li jakkoliv upravována, přepisována nebo přeposlána,
 - d) nelze-li z příčin na straně cestujícího ověřit její platnost,
 - e) odeslal-li cestující SMS pro nákup jízdenky v době výkonu přepravní kontroly,
 - f) nedodržel-li cestující podmínky stanovené pro její použití tarifem nebo těmito Smluvními přepravními podmínkami,
 - g) není-li SMS jízdenka na základě přiděleného kódu při přepravní kontrole nalezena,
7. Jízdní doklad je cestující povinen uložit tak, aby bylo zabráněno jeho poškození vlivem znečištění, vlhkého prostředí, slunečních paprsků, mastnoty, saponátů, pracích prostředků, anebo jiným, obdobně nepříznivě působícím vlivům.
8. Jízdní doklad, jehož nosičem je bezkontaktní čipová karta, nelze odebrat s výjimkou osobní bezkontaktní čipové karty, je-li zneužita jinou než oprávněnou osobou.

9. Cestujícím, kteří nebudou mít zaplacenou pohledávku na oddělení přepravní kontroly a právním oddělení, nebude umožněn nákup další předplatní časové jízdenky (kuponu) do doby vyrovnání dlužné částky.

Čl. V Placení jízdného a přírážek

1. Cestující je povinen před nástupem do vozidla mít připravený jízdní doklad pro zamýšlenou přepravu, pokud:
- nemá doklad opravňující k bezplatné přepravě nebo
 - nehodlá-li si zakoupit jízdenku v prodejním automatu (je-li jím vozidlo vybaveno) nebo
 - nehodlá-li si zakoupit jízdenku v doplňkovém prodeji u řidiče nebo
 - nehodlá-li si zakoupit jízdenku prostřednictvím elektronické peněženky na bezkontaktní čipové kartě nebo prostřednictvím bezkontaktní bankovní platební karty (je-li zařízením vozidlo vybaveno).
2. Nezakoupí-li si cestující jízdenku před nástupem do vozidla, přestože mu to dopravce umožnil, smí nastoupit do vozidla bez jízdenky, jestliže dopravce zajišťuje ve vozidle prodej jízdenek a cestující si zakoupí jízdenku po nástupu do vozidla bezodkladně. V takovémto případě cestující zaplatí jízdné, jehož výše je stanovena v tarifních podmínkách.
3. Papírovou jízdenku pro jednotlivou jízdu je cestující povinen si připravit před nástupem do vozidla tak, aby si ji mohl bezodkladně po nástupu označit v nejbližším označovacím zařízení. Čas potřebný k bezodkladnému označení jízdenky nezahrnuje dobu, kterou cestující potřebuje k tomu, aby zaujal místo k sezení, vyhledal nepřipravenou jízdenku nebo vykonával jinou činnost, jež nesouvisí s bezodkladným označením. Cestující je povinen zakoupenou jízdenku pro jednotlivou jízdu při nástupu do vozidla bezodkladně označit na lícové straně v místě určeném na jízdenku pro její označení v příslušném označovacím zařízení a provést kontrolu správnosti vytištěných údajů. V případě, že nejbližší označovací zařízení je mimo provoz nebo se cestujícímu nepodařilo jízdenku v označovacím zařízení označit, je povinností cestujícího použít k označení jízdenky další označovací zařízení ve vozidle či upozornit na toto řidiče. Obdobně je cestující povinen postupovat v případě nákupu jízdenky v prodejním automatu ve vozidle, v doplňkovém prodeji u řidiče a prostřednictvím elektronické peněženky na bezkontaktní čipové kartě, nebo provádění check-in..
4. Hodlá-li si cestující zakoupit jízdenku v doplňkovém prodeji u řidiče, je povinen nastoupit do vozidla prvními dveřmi (u řidiče) a v zájmu urychlení prodeje jízdenky si připravit odpočítané mince v hodnotě jízdenky (v případě placení papírovou bankovkou pouze do hodnoty 200,- Kč). Takto zakoupenou jízdenku je pak cestující povinen neprodleně označit v příslušném označovacím zařízení.
5. Požaduje-li na linkách MHD Liberec cestující papírový doklad o zakoupení jízdenky prostřednictvím elektronické peněženky na bezkontaktní čipové kartě, musí si takovou jízdenku zakoupit v zařízení vybaveném tiskárnou pro tisk papírových dokladů, které je zpravidla umístěné u prostředních dveří vozidla.
6. Na linkách MHD Jablonec nad Nisou při zakoupení jízdenky prostřednictvím elektronické peněženky na bezkontaktní čipové kartě zařízení ve voze papírový doklad vydá a cestující je povinen doklad odebrat.
7. Cestující má možnost jako platnou jízdenku použít jízdenku zakoupenou prostřednictvím SMS zprávy mobilního telefonu nebo datovou jízdenku (dále SMS jízdenka).
- Počátek časové platnosti SMS jízdenky je dán okamžikem obdržení jízdenky na mobilní telefon,
 - SMS jízdenka platí pouze na linkách provozovaných DPMLJ, a.s. v rozsahu stanoveném tarifem,
 - SMS jízdenka je přestupní v rámci časové a zónové platnosti stanovené tarifem,
 - cestující je povinen nastoupit do vozidla s již přijatou platnou SMS jízdenkou ve svém mobilním telefonu. Při přepravní kontrole je cestující povinen předložit na výzvu pověřené osoby dopravce SMS jízdenku a reálným způsobem umožnit ověření její platnosti. Zakoupením SMS jízdenky cestující souhlasí s tím, že k ověření platnosti této jízdenky poskytne pověřené osobě

dopravce telefonní číslo, z něhož byla SMS jízdenka zakoupena, a k ověření platnosti této jízdenky předloží k nahlédnutí pověřené osobě mobilní komunikační zařízení pro ověření veškerých přijatých dat SMS jízdenky (tj. nejen samotného textu přijaté SMS zprávy, ale též dalších detailů). Nesplní-li cestující tyto podmínky, nebo jen jednu z nich, nebo není-li SMS jízdenka na základě přiděleného kódu při přepravní kontrole nalezena, je cestující považován za cestujícího bez platné jízdenky,

- e) SMS jízdenka je neplatná, uplynula-li doba její platnosti, nebo byla-li použita mimo stanovenou tarifní zónu nebo na jiných linkách, než které provozuje DPMLJ, a.s., nebo byla-li jakkoli upravena, přepisována nebo přeposlána, a nebo nelze-li z příčin na straně cestujícího ověřit její platnost,
- f) cestující zakoupením SMS jízdenky přistupuje na výše stanovené podmínky pro její použití. V případě nedodržení stanovených podmínek použití bude cestující považován za cestujícího bez platné jízdenky,

8. Reklamaci SMS jízdenky lze uplatnit pouze na předepsaném formuláři, který je dostupný na stránkách www.jizdenka.dpmlj.cz nebo je k dispozici v Zákaznickém centru DPMLJ, a.s. ve Fügnerově ulici. O výsledku reklamaci budou cestující písemně vyrozuměni. Podle zákona 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích je možné reklamaci na poskytovanou službu uplatnit nejpozději do dvou měsíců ode dne vadného poskytnutí služby. Reklamace vyřizuje poskytovatel služby, kterým je firma DIRECT pay,s.r.o.

9. Nákup datové jízdenky se provádí pomocí aplikace DZone. Postup instalace a nabití účtu nalezne cestující na webových stránkách www.dpmlj.cz nebo www.dzone.cz nebo na samostatných letáčích, které obdrží v Zákaznickém centru ve Fügnerově ul. v terminálu MHD. Rozsah platnosti je stanoven tarifem a platí jen na linkách provozovaných DPMLJ, a.s.

10. Nezakoupí-li si cestující jízdenku podle předchozích odstavců a je přepravován bez platné jízdenky, považuje se za cestujícího, který se z příčin na své straně neprokázal platným jízdním dokladem. Dopravce si vyhrazuje právo blokovat konkrétní telefonní čísla pro nákup SMS jízdenky nebo datové jízdenky v případě sdílení, přeposlání, či jiného zneužití služby

11. V případě zapomenutí časově nepřenositelné jednozónové jízdenky platné pro zónu Liberec nebo průkazu, opravňujícího k bezplatné přepravě, má cestující možnost dodatečně předložit tyto platné jízdní doklady nejpozději do 5 pracovních dnů po zjištění jízdy bez platného jízdního dokladu na oddělení přepravní kontroly. V tomto případě zaplatí cestující pouze pořádkovou příhrádku podle sazebníku dle písmene d) odstavce 11.

12. Výše příhrádky k jízdnému za jízdu bez platného jízdního dokladu a za porušení Smluvních přepravních podmínek se řídí ustanovením Tarifu IDOL – ceníkem příhrádek a manipulačních poplatků.

13. Výše příhrádek je stanovena následovně:

- a) pokud se cestující neprokáže platným jízdním dokladem, je povinen zaplatit tarifní jízdné a dále příhrádku ve výši 1000,- Kč,
- b) v případě, že cestující zaplatí jízdné a příhrádku bezprostředně po zjištění jízdy bez platného jízdního dokladu ve vozidle, nebo nejpozději do 5 pracovních dnů v doplňkové pokladně dopravce, je výše příhrádky snížena na částku 600,- Kč. Výše příhrádky se nesnižuje v případě, že se cestující při kontrole prokáže padělaným nebo záměrně pozměněným jízdním dokladem,
- c) po uplynutí 5 pracovních dnů, na upomínku nebo při právním vymáhání zaplatí cestující částku v plné výši 1000,- Kč,
- d) při předložení platného časového nepřenositelného jednozónového dokladu pro tarifní zónu Liberec nebo průkazu, opravňujícího k bezplatné přepravě, do 5 pracovních dnů se příhrádka snižuje na 40,- Kč, nestanoví-li Rada města v Tarifu platném pro zóny s MHD jinak,
- e) při předložení platného časového nepřenositelného jednozónového dokladu pro tarifní zónu Liberec nebo průkazu opravňujícího k bezplatné přepravě po uplynutí 5 pracovních dnů, nejpozději však do 30 pracovních dnů ode dne zjištění jízdy bez platného jízdního dokladu, je výše příhrádky stanovena na 600,- Kč

- f) v případě, že cestující nepředloží platnou časovou nepřenosnou jednozónovou jízdenku pro tarifní zónu Liberec nebo průkaz opravňující k bezplatné přepravě do 30 kalendářních dnů, přírážka se stanovuje v plné výši na 1000,- Kč
- g) za porušení povinností cestujícího je přírážka stanovena ve výši 40,- Kč
- h) za neprovedení check-in ve vozidlech MHD (začipování) nebo při nepředložení jízdního dokladu pro jízdní kolo dle Tarifu IDOL se stanovuje přírážka ve výši 100,- Kč.

Čl. VI Vztahy mezi dopravcem a cestujícím

1. DPMLJ, a.s. informuje cestující o změnách v pravidelné dopravě na vývěskách a v informačním centru na terminálu MHD, v regionálním tisku, rozhlasových, případně televizních médiích, na vlastních webových stránkách www.dpmlj.cz a formou informačních letáků, zveřejňovaných v celé síti MHD (na staničních sloupcích, zastávkách a ve vozidlech).

2. Povinnosti cestujícího na linkách MHD Liberec

- a) Mimo dobu, kdy je zaveden nástup předními dveřmi, je cestujícím do vozidel (tramvají i autobusů) povolen nástup a výstup všemi dveřmi.
- b) V době od 20:00 do 4:00 hodin je zaveden nástup do vozidel předními dveřmi, výstup z vozidel je všemi dveřmi. V této době je cestující povinen při nástupu se prokázat platným jízdním dokladem.
- c) V době nižší přepravní poptávky, nebo z důvodu prováděné kontroly jízdních dokladů může dopravce na vybraných linkách anebo jejich částech zavést nástup předními dveřmi i v době mimo čas uvedený v předchozím odstavci. Cestující budou o této skutečnosti informováni obvyklým způsobem,

3. Povinnosti cestujícího na linkách MHD Jablonec nad Nisou

- a) Na linkách MHD Jablonec n.N. je po celou dobu provozu zaveden nástup do vozidel předními dveřmi, výstup z vozidel je druhými a dalšími dveřmi vozidla (osobě se sníženou schopností pohybu a orientace, případně i jejímu doprovodu je umožněn výstup i předními dveřmi pod přímým dohledem řidiče). Při nástupu je cestující povinen se vždy prokázat platným jízdním dokladem.

4. Cestující je dále povinen:

- a) seznámit se před uzavřením přepravní smlouvy s Přepravním řádem, Smluvními přepravními podmínkami, příslušným tarifem a tyto podmínky plnit,
- b) na výzvu dopravcem pověřené osoby se ihned prokázat platným jízdním dokladem, neprokázeli se platným jízdním dokladem, zaplatit jízdné a přírážku stanovenou těmito Smluvními přepravními podmínkami nebo prokázat svoje osobní údaje potřebné k vymáhání přírážky z dokladu totožnosti,
- c) mít jízdní doklad nebo mobilní komunikační zařízení uchované tak, aby na výzvu dopravcem pověřené osoby byla umožněna okamžitá kontrola platnosti jízdního dokladu nebo SMS jízdenky kdykoliv během přepravy nebo v okamžiku vystupování z vozidla,
- d) na výzvu pověřené osoby ji následovat na vhodné pracoviště veřejné správy k zjištění totožnosti, anebo na výzvu pověřené osoby setrvat na vhodném místě do příchodu osoby oprávněně zjišťující totožnost cestujícího, a to nesplní-li povinnost uvedenou v písmenu b).
- e) připravit si jízdenku před nástupem do vozidla k jejímu bezprostřednímu označení, je-li tato jízdenka k označení určena, a pokud si jízdenku nehodlá koupit v doplňkovém prodeji u řidiče, nebo v předprodejním automatu umístěném ve vozidle anebo v podobě elektronické jízdenky na bázi bezkontaktní čipové karty,
- f) mít při přepravě u sebe platný jízdní doklad, po celou dobu přepravy, tj. při zahájení přepravy, v průběhu přepravy i v okamžiku vystoupení z vozidla, a přepravuje-li spoluzavazadla či živá zvířata, musí mít platný doklad i pro ně, pokud se nepřeppravují bezplatně,

- g) na vyzvání pověřené osoby dopravce, která provádí kontrolu platnosti jízdních dokladů, předložit kdykoliv během přepravy nebo během pobytu ve vyznačeném přepravním prostoru nebo v okamžiku vystoupení z vozidla jízdní doklad. Předložením jízdního dokladu se rozumí předat doklad pověřené osobě dopravce do ruky.
- h) po nástupu do vozidla a případném zakoupení jízdenky v předprodejním automatu ve vozidle nebo u řidiče bez prodlení označit jednotlivou jízdenku v některém z označovacích zařízení ve vozidle a o správném označení se přesvědčit. Cestující nesmí před označením jízdenky zaujmout místo k sezení a provádět jinou činnost nesouvisející s neprodleným označením jízdenky. Po celou dobu přepravy musí mít označenou jízdenku u sebe a zacházet s ní tak, aby po dobu její platnosti nebyla poškozena,
- i) při nástupu do vozidla, kde je povolen nástup pouze předními dveřmi, předložit bez vyzvání řidiče vozidla, nebo jiné dopravcem pověřené osobě, ke kontrole jízdní doklad, v případě zakoupení SMS jízdenky mobilní komunikační zařízení. Kontrola může být provedena opakovaně ve vozidle po zahájení přepravy
- j) vystoupit z vozidla v případě, že byl řidičem nebo pověřenou osobou dopravce vyloučen z přepravy
- k) ve vozidle a na veřejných prostorách dopravce se chovat tak, aby neobtěžoval ostatní cestující nebo aby nepoškozoval majetek či zařízení sloužící při veřejné dopravě osob.
- l) cestujícím se zakazuje vnášet do vozidla nebalené potraviny a nápoje nebo je konzumovat.
- m) cestujícím se zakazuje kouřit ve vozidle a v prostorách určených pro cestující, v nichž není kouření povoleno (zákaz kouření se týká i „elektronických cigaret“ a jiných obdobných přístrojů).

5. Přepravní kontrola

- a) tuto činnost provádí pověřená osoba dopravce, která je oprávněna:
 - i. po předložení kontrolního odznaku nebo průkazu dopravce požadovat od cestujícího předložení platného jízdního dokladu,
 - ii. vykonávat kontrolu jízdních dokladů, ověřovat platnost SMS jízdenky pomocí systému on-line spojení s elektronickým systémem jízdenek za použití pomocného kódu, HASH identifikace nebo telefonního čísla,
 - iii. pro případ, že cestující nemá platný jízdní doklad, vyžadovat od cestujícího zaplacení tarifem stanoveného jízdného a přírážky k jízdnému ve výši stanovené v přepravních podmínkách nebo požadovat prokázání osobních údajů uvedených v platném osobním dokladu potřebných k vymáhání jízdného a přírážky a činit jménem dopravce další úkony směřující k vymození jízdného a přírážky k jízdnému, které předcházejí soudnímu řízení,
 - iv. pokud se cestující neprokáže platným jízdním dokladem, odmítne zaplatit jízdné a přírážku k jízdnému a současně odmítne prokázat osobní údaje, jednat v souladu s ustanovením § 6 Občanského zákoníku tak, aby byla zajištěna práva dopravce a pověřené osoby,
 - v. vyloučit z přepravy cestujícího, který se na výzvu pověřené osoby neprokáže platným jízdním dokladem a nesplní povinnost zaplatit jízdné a přírážku,
 - vi. uložit cestujícímu zaplatit přírážku nebo ho vyloučit z přepravy, pokud přes upozornění nedodrží tyto přepravní podmínky, pokyny a příkazy pověřené osoby, znečišťuje vozidlo nebo pokud svým chováním ruší klidnou přepravu ostatních cestujících nebo je jinak obtěžuje. Vyloučením z přepravy však nesmí být ohrožena jeho bezpečnost,
 - vii. nepřipustit k přepravě nebo vyloučit z přepravy zavazadlo cestujícího nebo zvíře s ním přepravované, pokud jsou překážkou bezpečné a pohodlné přepravy cestujících nebo ohrožují jejich zdraví, nebo pokud jejich přepravu neumožňují vyhlášené přepravní podmínky, zejména obsazenost vozidla
- b) řidič vozidla je oprávněn provádět kontrolu jízdních dokladů tak, aby nebyla narušena plynulost dopravy,

- c) dopravce rozhoduje o způsobu kontroly,
 - d) v případě zjištění falzifikátu časové nepřenositelné jízdenky nebo jiného zneužití bezkontaktní čipové karty, může být dopravcem z důvodu úmyslného podvodu odmítnut prodej dalšího časového nepřenositelného jízdného,
6. Používání bezpečnostních, dorozumívacích a ovládacích zařízení se umožňuje v těchto případech:
- a) je-li nutno nouzově zastavit z vážných důvodů (např. nevolnost cestujícího, výtržnost ve vozidle apod.), upozorní řidiče přerušovaným stisknutím tlačítka „znamení k řidiči“,
 - b) hodlá-li vystoupit cestující s dětským kočárkem, cestující s jízdním kolem nebo osoba s omezenou schopností pohybu a orientace, příp. osoba na vozíku pro invalidy, je povinen upozornit řidiče před zastavením v zastávce, v níž vystupuje, dvojnásobným stisknutím tlačítka „znamení k řidiči“.
 - c) hodlá-li vystoupit cestující na zastávce na znamení, je povinen dostatečně včas upozornit řidiče jedním stisknutím tlačítka „znamení k řidiči“ nebo stisknutím tlačítka „otevření dveří cestujícími“,
 - d) na linkách MHD Jablonec nad Nisou pak vždy, hodlá-li cestující vystoupit na každé zastávce, a to dostatečně včas.

Čl. VII Právo na obsazení míst k sezení ve vozidle

1. Cestující s omezenou schopností pohybu a orientace mají přednost při obsazení míst k sezení, která jsou ve vozidle vyhrazena a označena pro přepravu těchto osob,
2. Cestující s omezenou schopností orientace (nevidomí či s jinými vadami zraku) mají přednost při obsazení míst k sezení, která jsou ve vozidle vyhrazena a označena pro přepravu těchto osob.

Čl. VIII Přeprava dětských kočárků a jízdních kol

1. Cestující může vzít do vozidla k přepravě dětský kočárek s dítětem, dětský kočárek nebo jízdní kolo, jestliže to technické provedení vozidla a předpokládaná obsazenost spoje dovolují.
2. Cestující s dětským kočárkem, s jízdním kolem či na vozíku pro invalidy může do vozidla nastoupit pouze se souhlasem řidiče a vystoupit s vědomím řidiče dveřmi, které jsou určeny dopravcem. Cestující musí umístit dětský kočárek, jízdní kolo či vozík pro invalidy na místě ve vozidle určeném a zajistit je proti samovolnému pohybu a mít pod dohledem po celou dobu přepravy a zabezpečit, aby neznečistilo nebo nepoškodilo ostatní cestující nebo zařízení vozidla.
3. Přeprava cestujícího s dětským kočárkem s dítětem má při nástupu do vozidla přednost před přepravou jízdního kola.
4. Pro přepravu dětského kočárku bez dítěte a jízdního kola platí ustanovení o přepravě zavazadel a na linkách mimo zóny Liberec a Jablonec nad Nisou (DSOJ) pak i ceny pro přepravu zavazadel a jízdních kol dle Tarifu IDOL (je možné použití relační jízdenky pro jednotlivou jízdu odpovídající ceny).
5. Pověřená osoba dopravce může přepravu dětského kočárku nebo jízdního kola odmítnout, jestliže frekvence cestujících tuto přepravu neumožňuje.

Čl. IX Přeprava osob s omezenou schopností pohybu a orientace

1. Cestující s omezenou schopností pohybu a orientace mají ve vozidle právo na místo k sezení na sedadlech pro ně vyhrazených a označených. Pokud není u těchto osob jejich právo na místo k sezení zřetelně patrné, prokazují svůj nárok příslušným průkazem. Jiný cestující, který takové místo obsadil, je povinen cestujícímu s omezenou schopností pohybu a orientace toto místo uvolnit.
2. Dopravce vyhradí a označí v každém jednotlivém voze MHD nejméně šest míst k sezení pro cestující s omezenou schopností pohybu a orientace.

3. Cestující s omezenou schopností pohybu a orientace musí být v MHD umožněn nástup do vozidla i výstup z vozidla všemi dveřmi, které jsou označeny pro nástup nebo výstup cestujících. Osoba se sníženou schopností pohybu a orientace, nebo její doprovod, pokud nevystupují dveřmi pod přímým dohledem řidiče (předními dveřmi), jsou o svém výstupu z vozidla povinni uvědomit řidiče osobně nebo signalizačním zařízením.

Čl. X Přeprava osob na vozíku pro invalidy

1. Dopravce přepraví cestujícího na vozíku pro invalidy v bezbariérovém vozidle, nebo dovoluje-li to technické provedení vozidla a jeho obsazenost a je současně zajištěna pomoc další osoby při nástupu a výstupu cestujícího na vozíku pro invalidy do a z vozidla, též v jiném vozidle.
2. Dopravce zajistí přepravu podle odstavce 1) na spojích, které jsou v jízdním řádu označeny též pro přepravu cestujících na vozíku pro invalidy.
3. Cestující na vozíku pro invalidy může nastoupit do bezbariérového vozidla pouze se souhlasem řidiče a vystoupit s vědomím řidiče a je povinen vozík zajistit proti samovolnému pohybu (např. doprovodem osobou). S invalidním vozíkem se do vozidla nastupuje dveřmi označenými symbolem vozíku.
4. Pro cestujícího na vozíku pro invalidy platí přiměřeně i ustanovení čl. VIII. Pokud tyto povinnosti není cestující schopen splnit sám, je povinen si předem zajistit doprovod osob, které jsou schopny samostatně tyto povinnosti za něj splnit, a to včetně naložení vozíku do vozidla a vyložení z vozidla.

Čl. XI Přeprava zavazadel v MHD

1. Zavazadla se přepravují v MHD společně s cestujícím ve vozidle pod jeho dohledem jako ruční zavazadlo nebo jako spoluzavazadlo.
2. Přeprava živých zvířat
 - a) Ze živých zvířat může vzít cestující s sebou do vozidla jen drobná domácí zvířata, jsou-li zcela uzavřena ve snadno přenosných klecích, koších nebo jiných vhodných schránkách s nepropustným dnem.,
 - b) Dopravce může přepravu zvířat na některých spojích omezit nebo vyloučit nebo omezit počet psů na vodítku současně přepravovaných ve vozidlech a pověřená osoba může přepravu psa beze schrány a bez náhubku odmítnout z důvodu zajištění bezpečnosti cestujících. Takto přepravovaný pes nesmí být během přepravy puštěn z vodítka a po celou dobu přepravy musí mít nasazen náhubek a nesmí svým chováním ohrožovat ostatní cestující, řidiče nebo pověřenou osobu dopravce,
 - c) Přeprava dětského kočárku s dítětem a cestujícího na invalidním vozíku má při nástupu přednost před přepravou psa a jízdního kola.

Čl. XII Práva z přepravní smlouvy

1. Práva z přepravní smlouvy o přepravě osob uplatňuje oprávněný u dopravce, u něhož skutečnost zakládající uplatnění práva z přepravní smlouvy nastala, nejpozději do 5 dnů ode dne uzavření přepravní smlouvy.
2. Práva z přepravní smlouvy se uplatňují písemnou žádostí s uvedením důvodů a výše požadované náhrady. Vrácení jízdného nebo jiných částek z přepravy cestujících se uplatňuje na oddělení předprodeje jízdenek na adresách: Mrštíkova 3, 461 71 Liberec III (zpravidla pro MHD Liberec) nebo Luční 3, 466 05 Jablonec nad Nisou (zpravidla pro MHD Jablonec nad Nisou). Jde-li o vrácení jízdného nebo jiných částek z přepravy cestujících, může být žádost podána i ústně. Právo z přepravní smlouvy musí být u dopravce oprávněným uplatněno bez zbytečného odkladu, není-li právo z přepravní smlouvy uplatněno ve stanovené lhůtě, zaniká.

3. Právo na vrácení jízdného nebo části jízdného za plně nevyužitou nebo jen částečně využitou časovou nepřenositelnou jízdenku z důvodů vzniklých na straně cestujícího se řídí kapitolou 1.11 Práva z přepravní smlouvy o přepravě osob SPP IDOL.
4. Za ztracenou nebo poškozenou jízdenku dopravce náhradní jízdenku bezplatně neposkytuje, pokud ztrátu nebo poškození nezpůsobil sám.
5. Cestující nemá právo na vrácení jízdného v případě, že má vůči DPMLJ, a.s. jakýkoliv nevyrovnaný závazek z uplynulého období (např. přírážku k jízdnému).

Čl. XIII Závěrečná ustanovení

1. Cestující, který úmyslně, z nedbalosti, případně pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek, znečistil vozidlo nebo jiné zařízení dopravce, je povinen zaplatit přírážku podle sazebníku a náklady spojené s vyčištěním, a případně i s desinfekcí vozidla.
2. Prostor vozidel a prostory dopravce určené pro cestující mohou být monitorovány kamerovým systémem se záznamem (více informací na www.dpmlj.cz).
3. Jakákoliv podnikatelská činnost ve vozidlech a v prostorách dopravce veřejnosti přístupných smí být vykonávána jen s předchozím písemným souhlasem dopravce (např. prodej novin, občerstvení, nabízení dalších služeb apod.) a za podmínek dopravcem určených.
4. Dopravce v městské hromadné dopravě vyhláší smluvní přepravní podmínky uveřejněním jejich plného znění na místech určených pro styk s cestujícími, tj. na informačních tabulích v terminále MHD ve Fügnerově ulici v Liberci, v předprodeji jízdenek a informační kanceláři na autobusovém nádraží v Luční ulici v Jablonci nad Nisou a podstatnou část z nich zveřejňuje v každém vozidle.
5. Úplné znění Smluvních přepravních podmínek je k dispozici v Zákaznickém centru DPMLJ, a.s. umístěném na terminálu ve Fügnerově ulici v Liberci, v předprodeji jízdenek a informační kanceláři na autobusovém nádraží v Luční ulici v Jablonci nad Nisou nebo v sídle společnosti.
6. Věci a drobné předměty, které cestující ponechali ve vozidlech:
 - a) na linkách MHD Liberec jsou zpravidla uloženy v Zákaznickém centru DPMLJ, a.s. umístěném na terminálu ve Fügnerově ulici v Liberci,
 - b) na linkách MHD Jablonec nad Nisou jsou zpravidla uloženy na dispečinku na autobusovém nádraží Luční 3 v Jablonci nad Nisou,
7. Jízdní doklady mohou mít také podobu elektronického záznamu, pokud postupy užitě při záznamu a zpracování údajů zaručují funkční rovnocennost či vyšší funkční řád jízdních dokladů vydaných dopravcem v písemné podobě.
8. Nebude-li dlužná částka ze strany cestujícího zaplacená ve stanovených termínech, uplatní dopravce svá práva z přepravy vůči cestujícímu u obecného soudu prostřednictvím žaloby s uplatněním veškerých poplatků, soudních nákladů, administrativních výloh a úroků z prodlení.

Telefonní číslo sídla dopravce :	485 344 111 * ústředna
Dispečink TRAM:	485 106 828, 485 344 192
Dispečink BUS-linky MHD Liberec	485 106 838, 485 344 193
Dispečink BUS-linky MHD Jablonec n.N.	481 368 502
Zákaznické centrum Liberec:	485 344 183
Předprodej jízdenek Jablonec n.N.	481 368 701
Přepravní kontrola (Liberec):	485 344 182
Nebo písemně na adrese:	Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s., Mrštíkova 3 , Liberec III. , PSČ 461 71
e-mail:	dpmlj@dpmlj.cz